

BIBLIOTECA CENTRALA
A
UNIVERSITAȚII
DIN
BUCUREȘTI

No. Curent 21237 Format I

No. Inventar Anul

Secția Raftul

RADU SBIERA

POEZII

I A S I

TIPOGRAFIA „DACIA“ ILIESCU, GROSSU & COMP.

1906.

In. A. 24.668

RADU SBIERA

Sublet la
I 21237

331415

POEZII

656541

Donațiune
ION BOGDA

I A Ș I
TIPOGRAFIA „DACIA” ILIESCU, GROSSU & COMP.
1906.

BUCURESTI

21237

1961

RC177/06

1956

D

Toate drepturile rezervate

Ortografia Academiei Române

B.C.U. Bucuresti

C145959

Tubitei mele Aglăița

Radu

Cernăuț, în Septembrie 1906

O LACRIMĂ DE DOR

In fine iată-i! Fug ca vântul
Mâncând ei fără saț pământul,
Și vin în zbor
Cu al meu dor,
Sorbiți de ochiu-mi visător.

Ei vin! Și inima-mi se sbate
Ca peștele pe stânci uscate;
Și neduri grele
Fără jele
Inchid suflarea vieții mele.

Și 'n goana roibilor nebuni,
Pierdută 'n tainice regiuni,
Tu ai trecut—
Și n'ai văzut
Un suflet trist și-un cald salut...

Din ochi-mi pironiți în vag,
Trecând cu gândul meu pribeag
În urma lor—
Cu-un crud fior
Se scurge-o lacrimă de dor.

SPRE ORIZONT

Spre orizont alunecă focarul
Și dă pământului un cald sărut
Și 'n fața sa zărind acum hotarul,
El se oprește 'n cale un minut.

Duios cuprinde 'n brațe lucitoare
Și văi și munți și nori—apoi când trece,
Lungi umbre cresc spre răsărit de soare,
Și el se stânge 'n oceanul rece.

Și tu, copilă, astfel îmi luciai
Când a sunat a despărțirii oară,
Cu dulci priviri tăcută îmi vorbeai,

Și-apoi te-ai dus—ca soarele de sară
Ce-și pleacă 'n noapte capul său balai...
Și nu știu iarăși când o să resară!

IN LUMEA VISURILOR

In lumea visurilor pribegind
Eu rătăcesc prin palida verdeață
Și 'nnot prin zorile de dimineață
Ce ca un val de aur mă cuprind.

Din crengile pădurii înverzite
Mă 'ngână lin un vesel ciripit,
Ce 'ncepe 'ntr'un acord nemăiestrit
Și-apoi se pierde 'n arii prelungite.

Și ca de-un vis mi-aduc acum aminte
De cântu-ți gingaș ce mă desmierdă,
Când armonii de tainice cuvinte

Băteau în șoapte la urechea mea—
Și când citiam o dulce rugămintе
In ochii tăi aprinși : „Nu mă uită!“

NOAPTEA

Printre crengi privește luna,
Frunzele șoptesc tăcut,
Tainic umbra joacă 'ntr'una
Jos pe undele din Prut.

Gândul meu de-un val se leagă
Și se pierde 'n vălul greu,
Vede 'n jur o lume 'ntreagă,
Iar pe mal stau singur eu.

Gând de gând plutește 'n vale,
Trece 'n negrul depărtat,
Și visând te află 'n cale,
Dulce demon adorat!

SE FRÂNGE GERUL

Se frânge gerul iernii, și curând
Văpaia soarelui de primăvară
Mănâncă lacom neaua cea murdară,
Și iarna fuge tristă și plângând.

Pâree 'n munți se umflă, și turbând,
Necunoscându-și vechile hotară,
S'aruncă 'n văi spăriate, ca să piară
In râuri furioase, rând pe rând.

Așa ai alungat și tu 'ntr'o clipă
Din sufletu-mi, ce l-ai trezit în pripă,
Al iernii ger și întunerec greu :

Dar ai stârnit un vifor și-o furtună
Și valuri se ridică și s'adună,
Și 'n toiul lor mă lupt, mă lupt mereu.

DIN BOLTA NEAGRĂ

Din bolta neagră mii și mii de stele
Privesc sclipind, tăcute, spre pământ
Și, ascultând poronca Celui sânt,
Alungă 'ncet fiorul nopții grele.

Și fulgerând aleargă printre ele
Un roș meteorit, ce 'n cale-a frânt
Văzduhul, căutându-și un mormânt
In ale mării adâncimi rebele.

Pe-al vieții mele orizont pălit
Lucea 'n zădar a stelelor lumină :
Când tu, copilă, 'n cale te-ai ivit,

Lăsând în urma ta o rază lină,
Și-apoi, trecând grăbită, te-ai oprit
Adânc în inima mi ce-acum suspină.

656541

DIN NEGRE DEPĂRTĂRI.

Din negre depărtări se-aude încă
Resunet surd de tunete trecute,
Și ca năluci din lumi necunoscute
Fug nori pe jos și se resfrâng de stâncă.

O rază caldă rupe vălul greu
Și cu 'ndurare soarele s'arată ;
Ca semn de grație netulburată
Se 'nalță 'n cer un mândru curcubeu.

Un val de chinuri inima mi-o împle,
Sânt prada gândului rătăcitor,
Și neguri reci m'apasă greu la tâmple :

Când tu apari, un înger salvator,
Și-mi dai speranță vie, 'n vorbe simple
Și 'n luciul ochilor tăi plini de dor.

SE SURPA CERUL.

Se surpă cerul. Și din mare-o mie
De volbure spre nouri se ridică,
Pe pragul morții stă ca o nimică
Un vas, a valurilor jucărie.

Izbiți într'o prăpastie pustie
Cad în genunchi vâslașii plini de frică,
Când Dioscurii norii îi despică
Și vâslele în apă iar re 'nvie.

De mult în astă lume-un negru-abis
In viața-mi pătimașă s'a deschis;
Vedeam cu ochii-al morții leagăn trist

Și tot spre el zoriam : când dintr'odată
Ai tăi luceferi gemeni mi s'arată
Și 'ntorc privirea mea spre bunul Crist.

DULCE NEPĂSARE !

Din clipa când în cale-mi te-ai ivit,
Copilă cu păr negru, lucitor,
Tu mi-ai stârnit în piept un crud fior
Și-apoi pe mine mie-mi m'ai răpit.

O, dulce nepăsare ! Nici un dor
Și nici o patimă de-amor cumplit
Nu cunoșteam. Ferice eremit
Eram, căci nu știam de sânt ori mor,

Și-acuma!--Ah! O singură rugare
Mai am: Tu, ce în chinuri m'ai trezit,
O, fie-ți milă de un suflet care

Eră ferice. Fă-l iar fericit!
Dă-i liniștea și dulcea nepăsare
Cu-amorul tău, o înger mult iubit!

SÂNT OBOSIT

Sânt obosit! Eu suflu 'n lumânare
Și noaptea într'o clipă mă cuprinde,
Ea peste tot un negru vâl întinde
In care-odaia-mi fioros dispare.

Cu capul infundat în pernă, tare,
Aștept, ca și un drumeț a sa merinde,
Un pic de somn, ce gândul mi-l-ar prinde
Și-ar netezi a chinurilor mare.

Deodată însă cu-a luminei pară
S'a stâns în noaptea, care mă 'ncunjoară,
Și somnul ce mă apăsă mereu ;

Și gânduri peste gânduri se ardică
Și 'n jurul meu acum nu văd nimică
Decât o rază lină : chipul tău !

EU ȚI-AM CERUT CEVA.

Eu ți-am cerut ceva ; dar tu, copilă,
Voiai să mă refuzi dintru 'nceput ;
Și-atuncia s'a aprins într'un minut
În ochii tăi o flacără febrilă ;

Și ea-mi șoptiă : Mai cere ce ai vrut,
Și 'ndată o să capeți fără silă.....
Și peste buzele-mi trecù umilă
O rugă sântă : Dă-mi un cald sărut !

Și-atunci te-ai ridicat; ah, te văzui
Și 'ntinsei brațele să te cuprind—
Dar ce-a urmat nu cred, nu știu, căci nu-i

Decât un vis; și totuși simt lovind
Bătaia 'n piept de-un dor ce nu-l știui,
Și buzele-mi de-o pară greu s'aprind.

VÂNTUL VÂJÂIE

Vântul vâjâie prin frunze,
Umbra tremură pe ierbi,
Surd resună prin pădure
Frica pașilor de cerbi.

Răzimat de-un carpăn falnic
Eu mă pierd în cel amurg,
Și din crengi, ca ploaie lină,
Cântece duioase curg.

Și-un glas de privighitoare
'mi pironeste gându'n loc :
Par' c'aud din depărtare
Cântu-ți dulce, plin de foc.

Și impins ca de-o putere
Nevăzută și de dor,
Plec și, numărându mi pașii,
Eu spre casa ta cobor.

DORUL

Ziua s'a pierdut în zare,
Noaptea-acuma e stăpână,
Fug picioarele-mi, fug tare,
Și un dor mereu le mână,
Le tot mână.

Casele 'napoi aleargă
Ca și umbre de morminte ;
Măsurând tăcerea largă
Eu mă duc tot înainte,
Inainte.

Și nu vrea să se oprească,
Și nu poate a mea minte,
Când în piept mă arde-o iască
In tăcutul nopții sfinte,
Tainei sfinte,

Și cu cât mai mică-i calea
Doru-mi crește tot mai mare,
Lasă 'n urmă neagră valea
Și tot crește 'n alergare,
Alergare.

Mă cunoaște a mea soră,
Ulicioara îndrăgită,
Și ea știe cât te-adoră
Gândul meu, a mea iubită,
O iubită !

Și de milă, ea mă face
Să culeg din neagra noapte
O căsuță cu cerdace,
Tăinuiri de mii de șoapte,
Scumpe șoapte.

Dar luminile dorm duse
Și cu ele dormi și tu ;
Noaptea însă, ce se puse
Pe-ai tăi ochi, nu-ți prinse, nu,
Gândul nu.

Căci fereasta mă așteaptă ;
Tu-ai deschis-o și i-ai spus
Ca să fie ea deșteaptă
De-oi veni pe-aice sus,
Până sus.

Și-un bilet mă pun să-ți scriu
Cu a ochilor cerneală,
Genele-s condeiul viu,
Care scrie și nu 'nșală,
Nu înșală ;

Buzele mi-s sugătoare,
Și copertă al meu piept,
Marcă gândul, ca să sboare
La-al tău sin scrisoarea drept,
Sboare drept.

SINGURĂTATE.

E miez de noapte. Și strigoii
Incing o horă 'n ciuda ploii
Ce bate 'n geam în mii de stropi
Vestind surparea unei gropi.

Și lângă tabla mesei șchioape,
Veghind cu 'nchisele-mi pleoape,
Eu șed pe-un jeț din veacu 'ntăi
Și pumnu-l am de căpătăi.

Sânt mort și viu; și dus pe gânduri,
Aud cum bate surd în scânduri
O veche pendulă, ce sună
Ca oasele de vr'o străbună.

Sinistru de-ai mei goi păreți,
Ca vorbe goale de profeți,
Se frânge glasul-i răgușit
In negrul nopții nesfârșit,

Greu licărește o lumină,
Și toată casa-mi pare plină
De-un gol adânc și ne'nțeles
Ca tainele unui eres.

Și'n astă tainică tăcere,
Ce varsă'n chinu-mi mângâiere,
Incet-încet mă fură gândul,
Adâncul meu înseninându-l.

Cu ochii'nchiși văd dintr'odată
Un inger, care mi-s'arată,
Și fiorosul gol se împle
In luciul albelor lui tâmple.

El vine lin, plutind pe-o rază,
S'apropie ca să mă vază:
Ah! Este ea! Atunci mă'ntind,
Cu dor în brațele-mi s'o prind

Deodată sună oara 'ntăia,
Când fug cari ocolesc tămăia,
Și eu tresar—pe reci podele
Stau lung întins, zdrobit de jele.

«O, crudo pendulă! Ce-mi furi
Din mână draga mea cu nuri?»
Prind hârbul, de păreți il darm
Și'n sute de bucăți il sfarm.

NUMAI TU!

Sânt om vesel—dar acum
Nimică nu mă'ncântă,
Gândul mi-s'oprește'n drum
Și'n chinuri se frământă.

Nu mai sânt acel ce-am fost,
Copilul nebunatic,
Care 'n toate află rost
Și'n jocul cel sălbatec.

Veselia-i în surghiun,
Trimisă chiar de mine,
Peste inima mea pun
Zăbranic de suspine ;

Și privirea ce-mi sbură
Incolo și încoace,
A 'nghetat, și-urechea mea
Aude numai toace,

Toace de dureri și chin,
Și alta nu simțește,
Când suspinele-mi revin
Și pieptul greu jălește.

Ce sânt florile 'n livezi
Și fluturii pe flori!
Ce sânt mândrele cirezi
Și mieii jucători!

Glasul blândului zefir
Eu nu-l mai înțeleg,
Ca de-un farmec greu mă mir
De cântul lui întreg ;

Șopotele de izvor
Sânt pentru mine mute,
Ceru-albastru, visător,
Pierdut în vremi pierdute.

Nu mai merg cu-ai mei la joc
Precum făceam odată,
Între mulți nu-și află loc
Gândirea-mi tulburată.

Ce-mi plăceà atât de mult,
Acuma nu-mi mai place,
Când stau glasul tău s'ascult,
Dar glasul tău tot tace,

Când stau ochii să ți-i fur,
Dar ochii-ți sânt departe,
Să-ți sorb zimbetul tău pur,
De zimbet nu am parte!

Capul meu în jos îl plec
Și'n pernă îl infund,
Peste dânsul ceasuri trec
Și'n vreme se ascund....

Iar de-a fi să fiu așa
Precum am fost odată,
Și să fie viața mea
De-un soare luminată,

Numai tu să faci o poți,
Iar altul, altul nu,
Singură tu dintre toți,
Copilă, numai tu!

AH, ATÂT, ATÂT DE-APROAPE!

Sus pe cer făclii eterne
Se aprind, și ziua trece,
Noaptea printre crengi se cerne
Ca o bură neagră, rece.

Crengi și frunze sorb cu sete
Din al ei adânc potir,
Sur și verde să-și îmbete
Cu al nopții negru mir.

Și văzduhul stă s'adoarmă
Intr'un leagăn de zefir,
Vuietul incet se sfarmă
Și își pierde al său fir.

Și de-un gol, ce fund nu are,
Se agață-al nopții astru,
Luna aruncată'n mare
De adânc și negru-albastru.

Și o stea ici se destramă
Din deșertul vast și rece,
Ca, trecând a vieții vamă,
Intr'o clipă să se 'nece.

Arc de lapte se'ncovoiaie,
Și din vremi e ca acum
Preserat de-o lină ploaie,
Pe-unde robii-și cată drum

Pe covor de negre cetini,
Subt acoperiș de brad,
Stăm, ai liniștei prietini
Și ai umbrelor ce cad.

In cosița ta de noapte
Degetele-mi impletești,
Cu-un buchet de albe șoapte
Buzele ți-le 'nflorești.

Și-un șirag de gânduri scumpe
Ies din fund de ochi căpriu,
Și 'ntunerecul îl rumpe
El, al noptii dulce fiu.

Mijlocului tău de zină
Brațul meu îi face-ocol,
Iară capul mi-se 'nclină
Pe-al tău sin rotund și gol.

Și o dulce greutate
Izvorește în pleoape
Lângă inima ce bate,
Ah, atât, atât de-aproape!

LUNA, LUNA MĂ OMOARĂ !

Sus pe înălțimi de munte, unde raza cea din urmă
Se ridică și se pierde, ziua 'n lume de o curmă,
Gânditor, cu-obrajii 'n palme și cu coatele 'n genunchi,
Pe răzlogi de garduri rupte ședeu, răzimat de-un trunchi.
Noaptea șterge ale lumii margini strâmte și-apoi iute
Ea deschide orizonturi de lărgimi necunoscute.
Ochii-mi sfredelesc în noapte, gândurile 'n depărtări.
Lunecând pe-a 'nchipuirii și 'ntunerecului mări.

În nemărginirea-ascunsă, pe întinderi negre 'n vale
Stau pierduți în întunec codri, legănând agale
Pânza grea de neguri dese, care 'n vârfuri ei o poartă
Ca un giulgiu ce înfășoară în sicriu viață moartă.
Și tăcerea de morminte-o rupe-un râuleț vorbareț,
Ca 'ntr'o veche mănăstire un bătrân și gârbov stareț
Ce tot stă la rugăciune—limba să nu-i amortească—
Și se roagă pentru oameni și-a lui pungă creștinească.

Din coliba mică, scundă, izvorește nor de fum,
Ce prin crăpături de scânduri și de scoarță-și face drum;
Lângă foc stă o femeie, ce de-asupra i-se 'nchină
Și în clocote de apă toarnă vrajă de făină,
Și 'n ceaur cu melesteul dând ocol, ea se 'ncârligă,
Că să-și prindă foamea biata, face 'n grabă-o mămăligă.

De la strunga cea din vale urcă tânguiuri de clopot,
Și tăcerea din văzduhuri se cutremură de-un ropot,
Iar talanga 'n glas de-aramă mii de simțuri ea învie
Și din noaptea nefinței scoate 'n viață iar o mie:
E atâta poezie, ah, atâta farmec sânt
Intr'un sunet de talangă legănat pe-aripi de vânt,
Când pornește de la gături de oi multe și se suie
'n undoiare de văzduhuri: vrajă, ah, mai dulce nu e,
Nu-i nici vorbă să o spuie și nici gând să o gândească,
Taina care se cuprinde 'n armonie îngerească.

Din hotare nepătrunse—cu un farmec de virgină
Care 'n pripă se roșește când iubitul i-se 'nchină,
Și ea vrea, dară nu poate, și-ar tot vrea să-i spuie multe,
Dară glasul i-se taie, și el stă să o asculte;
In obraji de fecioară se aprinde foc și pară,
Ca 'ntr'o clipă, ofilită, rumeneala să-i dispară—
Sus pe-un deal în dricul nopții izvorește luna plină
Și încet ea se desface și de ceruri se anină—
Disc cu jaruri de rubine, pietre scumpe care mint,
Căci încet el se preface într'un talger de argint.

Din mărunchi de raze multe, fire de lumină trează,
Ea din ceruri o cărare până în pământ durează,
Stăpânirea neagră-a nopții o alungă spre apus,
Unde un pohoi de neguri și 'ntunerecul s'au dus.
De argint o ploaie largă ea revarsă, ca o mană,
Ca priviri ce ies în taină din ochi mândri de codană,
Și păduri și munți și codri, văi și râuri și izvoare
Le cuprinde, și-apoi cată printre crengi să se strecoare
'n multe mii și mii de picuri de metal ce'n veci nu sună—
Pe pământul din pădure pete albe se adună.
Și limbutul râu, ce fuge, 'n sus aruncă diamanți,
Ce lucesc în raza lunii ca ochi galeși de amanți;
Și'n cristalul, ce tot curge, luna palidă se scaldă
Cu a ei privire blândă, vecinic tânără și caldă,
Tainic tremură 'n adânce depărtări nemăsurate,
Când pe cer ea pleacă lină, jos în apă ea se sbate.

În lumina ei cea pală un ocol se zugrăvește
Și o umbră de colibă lângă dânsul se ițește ;
Și'n colibă falduri sute pe o față de bătrână
Ea vădește, trădătoare, și pe dânsa o îngânz.

Sus pe înălțimi de munte, unde luna 'ncet se plimbă
Și tăcerilor de noapte le dă glas și dulce limbă,
Gânditor cu-obrajii 'n palme și cu coatele 'n genunchi,
Pe răzlogi de garduri rupte șed eu, răzimat de-un trunchi;
Ochii-mi sfredelesc în noapte, gândurile 'n depărtări,
Lunecând pe-a 'nchipuirii și 'ntunerecului mări.

Și în palida lumină, tainic dor se zugrăvește
În privirea mea ce împlă după luna ce pornește.
Gându-mi în văzduh se 'nalță și departe se coboară,
Când, purtat de dor pe aripi, infinitul îl măsoară,
Și 'ntr'un loc el se oprește, amăgit de-un miros dulce :
Legănat pe sinu-ți fraged stă el tainic să se culce....
Dară ochii-mi în tăcere se lipesc de alba lună
Și pe dânsa dornic cată ce la nime n'o să spună.
Într'un colț pierdut în lună două focuri se aprind,
Și privirile-mi acolo pe-ale tale le cuprind ;
Pe pământ fiind departe, noi, rugând pe-un Serafim,
Într'o dulce sărutare sus pe lună ne'ntălnim :
Și un glas urechea-mi împle—nu-l aud întâia oară—
Glas de ceasuri de iubire: Luna, luna mă omoară !

MIRAMARE.

Te văd în ochi, precum atârni
De cuie pe părete,
Și de un trecut de amintiri
Mi-i dor, mi-i dor și sete.

Dar nu gândesc la luciul tău
De-acum și dinainte,
Și nici nu-mi trece zgomotul
Saloanelor prin minte,

Nici zidurile tale reci
Ce'n ceruri se ridică,
Nici marea 'n care te-oglindești—
Toate-s nimic, nimică.

Eu nu te văd decât așa
Cum ești brodat în lână,
Castel ce-atârni pe-ai mei păreți,
Cusut de-o scumpă mână.

Și din trecutul nostru viu
Culeg o amintire,
Ce stă povestea ta acum
In vorbe să mi-o 'nșire :

Eram departe, mintea mea
In vrafuri îngropată
De pagini multe, grele cărți,
Ce spun ce-a fost odată.

Dar gându-mi vecinic rătăciã
Sburând in altã parte,
Și tupilându-se, tiptil
El se duceã departe.

Și de-l prindeam, el nu voiã
Sã știe de nimicã,
Și tot mergeã în drumul său,
Ca ploaia ce tot picã.

Iar tu, copilã, izvoriai
Tot lacrimi multe, multe,
Și dorul tău voiã din vânt
Al meu dor să-l asculte.

Și ca să 'nșeli tu vremea grea,
Și trista depãrtare,
Ce ne desparte-atât de mult,
Desparte-atât de tare,

Prinzi acu'n mâni, și lânã prinzi
Și 'ncepi încet a coase,
Și gândurile ți-le 'nșiri
In puncte prea frumoase ;

In zidurile cafenii
Tu viitorul coși,
Și'n lânã verde de copaci
Nãdejdea'n ani frumoși ;

Și 'n cer albastru și senin
Incet-incet se 'nceagă
Credința vecinică a ta,
Iubirea ta întreagă.

Dar marea-adâncă crește tot
Din lacrimile tale,
Când singură te vezi și când
Te prinde-adâncă jale. —

Și când tabloul l-ai gătit
Și ne văzurăm iară,
Tu mi l-ai dat ca dulce dar
De ziua, când cântară

Și pentru mine-ursitele
Cântare prea aleasă,
Și când in leagăn mi-au venit
Ca tu să-mi fii mireasă.

Și ieu tabloul și îl prind
In cadru lat, albastru :
Iubirea și credința ta,
Al vieții mele astru,

Să fie prinsă 'n cadru lin
De-amor și de credință—
Iubirea sântă-a lui Hristos
Șă-și afle biruință,

Și stă tabloul alârnat
De cuie pe părete,
Iubirea mea de-a ta, și-a ta
De-a mea tot are sete.

Și-acuma stăm în fața lui
In dulce desmierdare,
Iubirea noastră-are 'nceput,
Sfârșit ea însă n'are.

OGLINDA

Că nu ești tu bărbat precum
Sânt eu, norocul tău !
Căci nu știu dacă-ai mai trăi
Un ceas, eu nu știu, zău !

Căci știu că-ți place s'o privești
Și toată s'o alinți,
Când o cuprinzi în cadrul tău,
Ea pare dintre sfinți.

Aşa-i că-i inger coborît
Din zare luminoasă ?
Şi-ai vrea mereu să o priveşti,
Atâta-i de frumoasă !

Când ea se uită 'n luciul tău,
Arăţi şi tu mai bine,
De focul dulcilor priviri
Zimbeşti cu drag în tine.

Şi pe furiş—să nu te văd—
Tu ochii ți-i arunci
În sinul ei, şi-atunci oftezi
C'ai suferi şi munci,

Să poţi să spui, că e al tău—
Dar pune-ţi pofta 'n cui
Şi ţine minte ce îţi spun,
Şi vecinic să ți-o spui :

Că nu ești tu bărbat precum
Sânt eu, norocul tău !
Căci nu ştiu dacă-ai mai trăi
Un ceas, eu nu ştiu, zău !

MESTEACĂNUL

Pe covor țesut din fire
Moi de iarbă verde
Pribegeste-a mea privire,
Gândul mi-se pierde.

Un mestecăn stă și tace ;
Coaja-i văruiță
El în albe foi desface,
Foi fără ispită.

Și în urmă ele lasă
Coajă mai curată,
Haină scumpă de mătăasă
Și nevinovată.

Și privind gândesc în mine,
Cu a lui albeață
Cât s'asamăna de bine
Si a noastră viață.

Zile albe trec, și 'n urmă
Tot mai albe lasă ;
Fericirea nu se curmă,
Viața e frumoasă.

AUZI COPACII...?

Auzi copacii cum jălesc,
Bătuți de biciul unui vânt,
Și murmurând cum împletesc
Din legănat de crengi un cânt?

Vezi frunzele cum se desprind
Și cum le cresc aripi în sbor,
Cum pleacă ele pribegind,
Și-apoi în iarbă cad și mor?

Vezi păsările cum s'ascund
De groaza vântului limbut,
Și cum își caută în fund
De streșini adăpost pierdut ?

Și vezi mesteacănul pletos,
Cu haina albă ca de var,
Cum plete verzi coboară 'n jos,
Cum plete verzi în sus îi sar ?

În peteci nourii se rup,
Se spânzură de cerul sur,
Văzduhul tremură ca 'n stup
Și ploaia vine ca prin ciur.

Dar ce ne pasă de furtuni,
De-al ploii plâns și-al ei suspin,
Când seut de crengi ne fac brazi buni :
La noi e soare și senin !

SATIRA I.

De ce nu scriu? îmi zici și tu și-mi fac și alții
întrebare,
 Când capul e de gânduri plin, ce stau și-așteaptă-a
lor chemare
 Și, ca 'ntr'o tainiță din vremei, tot bat la poarta
fără nume,
 Se fac grămadă și se zbat, cerând intrarea lor în
lume.
 In câte-o vorbă se vădesc gândiri—îmi spui—de
frumusețe,

Ce-ar ști s'oprească lumea 'n loc, privind la ea din
sferi mărețe ;
Și câte un cuvânt senin ce trece pragul cestei lumi
Și, într'o clipă nepăzit, el a scăpat și-acuma nu-mi
Mai este el supus umil și a-l întoarce nu mai pot,
Destăinuiește guraliv și de-o comoară spune tot :

Când in tăcerea neagră lin se 'nnalță-a nopții reci
mireasă
Și 'n brațe largi de-argint senin cuprinde tot, nimic
nu lasă,
Și vâlul alb, ce se coboară din al ei creștet blând,
rotund,
Alintă vale,-alintă deal, alintă marea până 'n fund ;
Când culmi de brazi pe vârful de deal, tăcuți în pânza
argintie
Se sfredelesc, înalți, sumeți ca a lui Ștefan
mândră-armie,
Când jos, pe pat de prund mărunt, un râuleț, copil
de munte,
Iși tremură oțelul greu, săltându-l iute peste-o punte
De bolovani, de vechi butuci, de mușchi ce-acopăr
taine-ascunse,
Sburdând șagalnic și zglobiu, el toarnă șoapte
nepătrunse
Intr'un mănunchi de raze grele, de stropi albaștri
de oțel,

Și peste râpi ce urlă 'n fund, peste cetăți cu mușchi
tivate ;

Tot trec și trec și nu mai stau, și trec și trec tot
înainte,

În liniștea de-argint de sus și în tăcerea nopții sfinte,
Ce cheamă 'n viață, izvorește leghioane 'ntregi de
gânduri⁶ multe,

Cari mintea stă să le cuprindă, pe toate 'n fugă să
le-asculte...

Ori când pe-o margine de crâng sau într'o rariște
de brazi,

În fața regelui de sus ce nu-i de ieri și nu-i de azi
Ce 'n globul larg de aur scump cuprinde viața,

viața toată,
Și 'n marea-i largă de lumină noroc și fericire
'nnoată,

Când stau la umbră și privesc priviri ce-a mele le
tot cată,

Când simt că mâna mi-o apasă o mână gingașă,
scăldată

În vecinicul izvor de viață, în apa nevinovăției,
Ce n'o cunosc și n'or aveà și care 'n veci n'o vor
gâci ei,

Acei ce-s orbi de patimi rele, acei ce-s răi și care
mint

Și care, când zimbesc, înșală, vânduți iubirii de argint ;

Ori când în valuri mari de aur, ce în bătaie grea
de vânt
S'apleacă 'n jos și se ridică și iar se pleacă la
pământ,
Innoată greu, tăind în val, și cu putere de balaur
li curmă viața, -l culcă jos, lăsând în urmă dungi
de aur,
Români de neam, de-un neam din vremi, ce seceră
cu pala 'n mână,
Tăind în carne și în oase, în lan de armie păgână,
Români cu largi cămeși de in, ce fâlfâie și 'n falduri
sute
Ascund o inimă de-oțel și amintiri din vremi trecute,
Românce cu arnici și-altițe și cu cosițe de cărbune
Și cu cărbune-aprins în ochi, ce în tăcere multe
spune ;
Și taie 'n grâu, și taie-adânc în inimi care se aprind
De-un foc de dor, ce 'n pripă crește, privindu-le,
noroc vestind.
Dau zor la lucru toți, și 'n glume cuvânt se prinde
de cuvânt,
De-o vorbă iar se leagă vorbă, de cei ce sânt și nu
mai sânt,
Și-apoi din gură 'n gură 'n roată se 'nșiră stoluri
de cuvinte,
De glume, hohote de răs—și lucrul merge înainte.....

Și gânduri gânduri grămădesc, ce 'n pragul lumii
se ridică,
Și-un gând se duce, altul vine—și n'au izvor într'o
nimică...

Așa-mi zici tu, dar eu nu zic, cuvinte goale, vorbe
sterpe,
Ce auzind un bun amic sau un amic cu limbi de
șerpe,
De ce nu scriu ? îmi zice mie și-mi fac și alții
întrebare,
Când capul e de gânduri plin, ce stau și așteaptă-a
lor chemare
Și, ca 'ntr'o tăiniță din vremi, tot bat la poarta fără
nume,
Se fac grămadă și se sbat, cerând intrarea lor în
lume.

De ce nu scriu ? mă 'ntrebi și tu și mă 'ntrebam și
eu odată :
—De ce să scriu ? mă 'ntreb acum, când zarea toată-i
tulburată,
Când scrisu-i gol, mai goală lumea, ce nu-și cunoaște
al ei rost
Din câte-or fi și câte sânt și 'n vremi cărunte
câte-au fost ;

Când omul pentru el e tot, și totul pentru el nimic,
Și crede, știe, jură toate că sânt în degetul său mic;
Când el, un punct din univers, chiar universul,
lumea 'ntreagă
In cap el spune că cuprinde, că el o leagă și-c
desleagă,
Că 'n jurul lui fac toate roată, că singur el stă 'n
nemișcare,
In universul de nimic el centru greu, puternic, mare;
Și centre toți sânt, și de centre nu poți afla periferie:
Un haos de deșerturi plin, de centre goale—
nebunie! —

De ce aș scrie? mă întreb, când scrisul nu mai are
rost,
Când ei, cumiști fără de minte, găsesc în el un
lucru prost!
Și când un înțelept cu carte, în deslegarea minții
coapte,
El pana moaie și-o deșartă și iar o moaie zi și
noapte,
Și pe hârtie buchi înșiră și buchilor le dă 'nțeleș
Și 'n ele toarnă cap și creier și gânduri ce trăiesc,
când ies,
Și într'o carte el îngroapă o viață 'ntreagă de ispite,
Un trai de zeci de zeci de ani, de nopți și zile
chinuite,

Și în amor el află viață, și viața-i nu-i decât amor,
Și 'n versuri prinde el suspine și gândul său rătăcitor,
Când în lumina aurie de zi cu soare el visează,
Iar întunerecul cu stele e pentru el tot noapte trează,
Un demon bland cu plete lungi, tăind a nopții

Se zugrăvește 'n ochii lui și ochi și gând și mână-i
pânză sură
fură,

Și-un zimbet dulce, o privire, în glas de versuri el
încheagă,

Și într'o clipă de iubire trăiește el o viață 'ntreagă,
Și-apoi topește,-a doua oară trăind acele ceasuri vii,
Și inimă și gând și vis într'un mănunchi de poezii :
Ei nu 'nțeleg și rād de el și-i zic pe nume visător
Ce-și încălcește limba 'n gât și 'n fleacuri ieftine
de amor...

De ce să scrii, când scrisul tău, sleit în șir ce tot
revine,

Ori pironit în vorbă iute ce nu se uită după sine,
Un suc de viață și de gânduri, cristal de suflet și
simțiri,

E marfă ieftină și proastă ce nu se 'ntreabă nicăiri ?
Și doar o ieu cu chilogramul și 'n scrisul tău, în
poezie,

Ei învălese cu sânge rece cârnaț și unt în prăvălie.

Și 'n goana anilor nebuni, uitat, necunoscut bătrân
Și fără nume, ca nimic, nimica toată-o să rămân.....

Oprește ! Stăi ! se-aude-un glas ; nu vezi pe 'ntinderi
depărtate,
Pe unde zina dimineții sălaş își are 'n vechi palate,
Cum peste-adâncul negru-al mării, în zare largă de
rubine,
Se zugrăvește-un început de-o zi frumoasă care
vine ?
Din adâncimi necunoscute, în lungi veșminte de
văpaie,
Aurora capul își ridică și întunerecul îl taie,
Și 'n groapa rece din apus s'ascund strigoi și cad
ispite,
Și neguri, gânduri rele fug ca oști bătute, risipite ;
Și-acolo, în scârșnit de dinți, vor amuți, din veac
în veac,
Acei ce 'n lume nu-află rost și n'au ramas decât
un fleac

Iar sus pe cer spre miez de zi se urcă 'n aur o solie
De-o strălucire 'n viitor, de-un viitor de viață vie :
Acolo mergi de 'nchină harfa la ce-i ce glasu-i înțeleg
Și din izvor ascuns în taină comori de gânduri ei
culeg !

SATIRA II.

Când privesc la mulți în lume și la multe când
privesc,
Cu-obiceiuri de tarabă și cu graiul lor grotesc,
Cu moravuri botezate 'n patimi grele, mii și sute,
Cu virtutea lor în vicii și cu vicii în virtute:
Mult mă mir eu cum de luna, cum de stelele și soare
Nu se 'ntunecă de-atâta răutate uimitoare,
Cum de ziua mai resare, cum de primăvara vine,
Și o iarnă grea și noapte nu înghite totu 'n sine?

Cum de cerul nu se pierde cu-ai săi ochi semini
albaştri,
Mistuit de para neagră de-a pământului fiaştri,
Şi Aurora cea fecioară se mai nalţă din genune,
Dogorită de ruşine, pentru veci ea nu apune ?
Cum pământul nu se sfarmă sub a relelor greutate,
Ce din sus şi 'n jos şi 'n lături greu îl strâng în
chingi bălţate,
Şi în clipă nu se 'ntoarce în acel nemernic haos
Şi, din el pornind odată, 'n el nu-şi cată-acum repaos ?

Lege, patrie, naţiune pentru ei nu sânt cuvinte
Care 'nalţă cugetarea către idealuri sfinte,
Ele-s şterse şi sânt scoase din al lor dicţionar
Şi din inima lor stearpă şi-al lor creier de barbar.

Adevărul de iubire, dragostea ce înfloreşte
Intr'un sin fără' de prihană şi în cuget ce iubeşte,
E o groază de nălucă, un complot de ironii,
Care mendrele îşi face în ai viciilor fii.
Caţi credinţă de iubire, cauţi dragoste curată ?
E chimera, o poveste ce a fost, de-a fost vr'odată.

Dacă 'n legănat de coarde, în rotirea unui bal,
Ca să nu pari o păpuşă ţeapănă—moment fatal—

Fără 'ncheieturi de oase, dintr'un lut greoi și prost, —
Te încerci rotirii line și gândirii să dai rost,
Și în frac și clac și ghete lustruite cu prisos,
Te apropii de-o copilă și apoi în sus și 'n jos
Și 'ntr'o parte-o porți și 'n alta, într'o lină legănare,
Ca un vas plutind pe apă în a vântului suflare,
Și-ușurică, ca de aier, o ridici tu ca pe palme
Și, urâtul alungându-i, îi mai spui și vorbe—calme :
Ai pățit-o ;—lângă tine iată-o mamă grijulie,
Care despre tine multe să-ți vorbească, multe știe,
De virtuți ce sânt aieva și de multe cari nu sânt,
Și-ți croiește-un panegiric, te adoră ca pe-un sfânt,
Tu-ai pornit, să joci cu-o fată, într'o doară, nu pe-ales,
Mama jură că pe dânsa dintre toate ai cules.
Și 'ntâmplare—vine tata și-o mătușă și un frate
Și un văr ce ți-i prieten pentru vară-sa, și toate
Câte spui—de-i vr'o prostie—le primesc cu guri
căscate
Și-ți admiră 'nțelepciunea, ce 'nțelepții toți îi bate.

Tu te scuturi, ca o muscă într'un greu păinjiniș,
Când păingănul s'apropie cu otravă pe furiș.

Dar a doua zi te'nvită la cafea ori chiar la masă,
Nu cumva vânatul proaspăt din căpcană să le iasă ;
Și-apoi laude de copilă curg puhoi ca'n primăvară,
Că e blândă și cuminte, știe fierbe tot, și iară

Că a copt și prăjitura, că-i o gospodină mare—
Când odorul de copilă, biata, nici idee n'are.
Dară tot pe lângă tine se rotește—te-ar cuprinde—
Face grații, 'ntoarce ochii, limba 'n gură-i se desprinde,
Și 'ntr'o ploaie de iubire te 'mpânzește și te'mbie
Cu dulceturi de cuvinte, numai ca să-ți placă ție.

Și te'ntrebi atunci în taină, gingășie e de fată?
Semne albe de iubire și o inimă curată?

Aș! Inșălăciune-s toate, un simbol de rea credință
Cum în lume rea e numai și'ntre oameni cu puțință.
Ei, cari pângăresc cuvântul de părinți - o profanare!—
Vreu să scape de copilă ca de-o piatră grea și mare,
Ce le curmă anii vieții, care măduva le-o soarbe,
Un păcat ivit pe lume'n nătângii de clipe oarbe.
Ea, cu gânduri de mireasă și apoi de măritat,
Ca să capete cadouri de la mire și bărbat;
La iubire nici gândește, gându-i e la libertate,
Ca să guste, ah, să guste: căci născută-i din păcate;
Ceasul, ah, de ce nu vine? Nu mai poate să-l aștepte—
Animal în chip de înger și în forme înțelepte!

Ici un mire ce gândește? Se gândește el la dansa,
Câte ceasuri ea în taină după dansul poate plâns-a?

Vorbă goală ! El socoate și adânc el cântărește
Dacă mare-i va fi zestrea, ca s'o ia de-i se plătește ;
Căci drept titlu academic are-o datorie grea,
Ce din zestre-o să achite, dar și-un rest să aibă vrea.
Și cu viitorul socru ginerele viitor
Stau, negoată multe ceasuri, mai ar vrea și mai nu vor,
Scump o ține bunul mire, socrul ieftin vrea s'o dea,
Dar pîn' nu-i dă banii gata, nici pe dânsa el n'o ia.
Gemeni amândoi la minte, din acelaș lut se rup,
Amândoi de-aceeași mână sânt făcuți pe un calup,
Cu iubirea și cu mintea 'nchise 'n pungă, dar în certe
Ginerele vrea s'o imple, socrul vrând să n'o deșerte.
Miserabili fără suflet, ce negoată ca pe-o marfă
Sânta taină de iubire, ce poeții-o cântă'n harfă !
Dragostea neprihănită o aruncă 'n lanțuri grele
Și-i închid întrarea 'n suflet, niște făcători de rele !

De se'nsoară, se mărită, te întrebi ce-i cununie ?
Un sfârșit de viață moartă și 'nceput de moarte vie,
Vecinică înlanțuire de ciocniri ce cresc într'una,
Când Satana-i nunul mare și din spini a fost cununa !
Cați evlavie, iubire, un altar de gânduri sfinte :
Afli patimi, poște rele și un aier de morminte ;
Și de cauți castitate și iubire de copii,
Pleacă de cu bună vreme și pe-aici să nu mai vii !
Geme casa de rușine, freamăt surd de negre unde,
Pe părete o Madonă fața roșă își ascunde ;

Pângărire de altare și de taine, sacrilegi,
Care mreaja și-o întinde, fie post, fie cășlegi.
Și copii—izvor de scârbă, asvârliți la sin de bonă!
Doamne, cum nu te cutremuri, sântă maică, o Madonă,
Când o candelă de patimi îți înalță, drept tămâie,
Fum de poște otrăvite, ce otravă-o să remâie ?

Iar pe stradă, cu zorzoane, gheb în piept, ea îi
cochetă,

Deși nu-i decât a nopții umbră suptă, siluetă,
Dar încolo 'nfășurată 'n mândre rochii și înguste,
Un tipar de forme pline ce resar de printre fuste.
Și în foșnet surd de rochii, căptușită cu mătasă,
De îți tremură toți nervii și simțirea ți-o apasă,
Se rotește 'nflată 'n pene, o minune de curcan,
Falsă 'n ochi și falsă 'n buze și în cugetul ei van.
Fusta 'n sus, ca pe sub dânsa mii dantele să se vadă,
Pentru fluturași de noapte o ispititoare nadă;
Ea o floare ce-i deschisă și la trântori și bondari,
Care sbârnâie 'mprejuru-i în orgii și 'n roiuri mari,
La mezat se pune 'n stradă, cu virtutea-i în ispită,
Măritându-se cu unul, ea cu toții se mărită,
Și în luni și ani de miere mierea darnic o împarte,
Și'n minuni de curtezană, ea la toți le face parte.
O ochire ne'nțeleasă pentru ei are 'nțeles—
O pătrundere adâncă ce din practică-au cules.
O! rafinării limbute de șireată curtezană,

Ce din iaduri de gândire și de patimă emană !
Și 'ntorcându-te acasă tu-ți zici—mamă și soție ?
O! bătaï de joc de sfinte idealuri ! Ironie !

Dară el? ce-și zice tată, se numește și bărbat—
Membru bun de pușcărie, un odor de spânzurat.
El în inimă soție și copiii săi îi poartă ?
Vai! viața 'n căsnicie pentru el e viață moartă,
Și de casă nici nu știe, el acasă-i musafir,
Locuința-i cafenele, cu chirie și greu bir.
Și credința-i spuma mării, acum este,-acuma nu-i,
Azi o dăruiește-uneia, mâne cine știe cui.
—Tu avut-ai îndrăzneala să stai față cu-un altar,
Care-acum de taina sântă-a cununiei n'ai habar?—
In genuni de cafenele singur el mormânt își sapă
Și-al lui corp și gând și suflet și-a aflat aici etapă,
Și la sinuri ce, 'nainte de-a da roade, sânt rescoapte,
El găsește leagăn dulce, tristă haimană de noapte ;
Imbătat de miros putred, se topește în beție
De cuvinte și de poște care poște nouă 'nvie.
Lacom soarbe el veninul de pe buze supte, pale,
Și nici gând să se gândească la copiii săi de jale,
La soția-i veștežită, ce se zice-a lui aleasă —
Ce-ai luat-o ? de-ți ajunge înger de bucătareasă
Pricepută, cum îți place, la bucate fel de fel,
Și mai dulci, mai pipărate, pentru tine un model,
Să pătrunzi ce-adânc te lasă zilnic în a ei virtuți,
Ce din oameni face vite și nebuni și surzi și muți !...

Doamne, cum de nu te faci tu numai fulger și furtună
Ce din patru părți a lumii păcătoșii îi adună,
Care în desfrâu de gânduri și de pofte își bat joc
De-ale tale taine sfinte și de-al dragostei noroc?
Și nu-i faci și scrum și zgură, și nu-i frigi tu pe
jăratec,

Când în carnea lor și 'n oase tremură-un fior
sălbatec?

Și nu-i mistui pe de-a 'ntregul, răul vrând din ei a
scoate,

Când în ei și corp și cuget e amestec de păcate?

O, trimite-a doua oară potopiri de greu potop,

Ce pământul să-l înece cu tot neamul lui miop,

Și 'n corabia lui Noe nu primi decât iubire

Și dreptate și virtute, cari pe tine să te-admire !.,,

. , , . . . , , , , ,

La-adăpost de-orbiri de patimi și de zăngănit de rele

Și de gânduri și de pofte ce 'n ispite vor să 'nșele,

Ochii-mi se 'ntorceau în lături, trebuiau să se dezguste,

Când iubirea-i îngropată în parale și în fuste

Și în zinele de stradă și 'n ai nopții cavaleri

Și în ceasuri bacanale, presărate cu piperi.

Și 'ntr'un colț de mulțămire, de senin de cer albastru,

Eu trăiam, străin în lume, ca un suflet de sihastru,

Care 'n templu de pădure și din miez de rădăcină
Scoate suc de viață bună și evlavie senină.

Dar în umbra vieții triste se zărește 'n cer o rază,
Ce din răsărit de soare orizontu-mi luminează,
Și topește ger de neguri, sfarmă 'n clipă noaptea
grea—
Și pe globul vieții mele-a răsărit și steaua mea.

O ! priviri ce sânt scânteie dintr'un soare fără pete
Și în ochi mi-aprinde-o pară ce de voi îmi face sete !
Ochi ce nu știți pe sub gene să vă 'ntoarceți și roțiți
Nici în luci de sticlă falsă și în zimbet să mințiți !
O ! voi, buzelor scăldate 'n marea roșă de Auroră,
Unde Amor și cu Psiche, buze 'n buze, joacă horă,
Un izvor de vorbe limpezi și cu-un singur înțeles,
Ce din inimă pe buze, de pe buze 'n lume ies !
Voi făr' de 'ndeletnicire 'n aiurări cu dublu sens,
Nici unealtă de robire pentru un desfrâu imens !
O ! tu, inimă păzită de academii de ispite,
Ne 'nvățată 'n ale lumii grele fraude și smintite,
Tu nu ești din lumea noastră, nici din plaiurile astea,
Unde mândre 'mpărătese-s nebunia și năpasta !
Tu, ce ți-ai ales drept zestre un cristal de gânduri albe
Ce se 'nșiră 'n diademă de regină, 'n scumpe salbe,

Pentru-un suflet cu credință te trimise Dumnezeu,
Și 'ntr'o inimă curată-a resunat ecoul tău !

O! ce dar de fericire, rătăcită dintr'un rai,
Un copil al sântei Veneri, viorea din luna Mai!
Ce fericite care află sincer simbure de-amor
Și atinge culmea vieții cu-al său gând rătăcitor,
Pribegind pe-aripi de înger, legănat pe-un dulce sin,
E atâta, ah, atâta farmec dornic și divin !

Tu departe de-al meu cuget trup și suflet ai primit ;
Eu pe drumuri risipite ani întregi am pribegit ;
Dar pe căi necunoscute ne-am ajuns ea într'un vis,
Căci așa în cartea lumii și a vieții ne-a fost scris.

O! ce vis, ce vis din ceruri, de la însuși Dumnezeu
De-am trăi o vecinicie, vecinic am visà mereu !

1915

SATIRA III.

(București, 13 Martie 1906 stil vechi)

De privești la cei de astăzi cu răceală de ochi sceptici
Și 'n politica de țară îi numești tu epileptici,
Ei din creștet până 'n talpă te măsoară cu ochi mici
Și te pun în catastiful de neghiobi și de mojici.
Dacă, vrând să afli urme de eroi și oameni mari,
Tu te pierzi în prafși 'n noapte de trecut și cronicari,
Ori pe aripi de nădejde gândul tău rătăcitor
Cată rost de 'nsuflețire în ascunsul viitor :

Ei se miră cum de 'ncape, și-a 'nțelege nu mai știu
Cum de intră într'un creier chiar atâta gol pustiu;
Cum se poate ca prezentul, care ei în mână îl poartă
Și 'nțeles îi dau și nume, el să fie-o clipă moartă?
Când luceferi, sori și stele ce lucesc pe a lor frunte,
Lasă 'n umbră și 'ntunerec vremi bătrâne și cărunte!
Și când, fără a lor nume, viitor s'ar prăbuși,
Ei, lumini ce înainte și 'napoi tot lasă zi!

Voi, eroi, voinici de modă, înțelepți și semizei,
Ce sânteți decât o gloată de nebuni și de mișei?
A sunat și ceasul vostru, banul nu vi-se mai trece,
Prea ne-ați îmbătat într'una cu minciuni și apă rece!
Fanfaroni, pungăși de țară, calpuzani de vechi palavre,
Ce din țară faceți bursă, din biserici faceți havre!
Și pământul scump al nostru voi îl sfâșiați în peteci,
Tot câștig și chilipiruri voi râvniți, nebuni,
bezmeteci!

Și-apoi petecile țerii le cârpiți cu cifre calpe,
Și din pielea ei, sermana, faceți voi mânuși și talpe,
Și 'n joben și luci de stradă, în orgii de cafenele
Și 'n saloane îngropați voi a poporului grea jele;
Străluciri de baluri grele de mătăsuri, pietre scumpe,
Se desfășură'n durerea ce pe-un neam întreg îl
rumpe;
Lovituri de joc sălbatec pe parchete lustruite
Cad, lovesc și-amar resună 'n mii de inimi chinuite;

Și-ale voastre chefuri multe, hohote de veselie,
Pe revers au chin și jale pentru-o țară în robie.

Voi aveți nerușinarea să vă ziceți patrioți,
Când prădați averea țării pe furiș ca niște hoți ?
Ce vă pasă vouă unde pe țăran opinca-l strânge,
Și că 'n jug de munci și chinuri varsă el sudori de
sânge,

Că viața lui e vecinic șir de zile nemâncate,
Că mizeria i-i soră ce-l iubește ca pe-un frate,
Că, abia născut pe lume, el cu foamea se însoară
Ce-l urmează cu credință și nu-l lasă nici o oară,
Și că iarna pe la vetre fără foc el se 'ncălzește
Și cu gerul el împarte casă, vatră, pat, frățeste,
Și că boalele și moartea pe-a lui casă sânt stăpâni
Și-l înghit pe el cu viața și cu zilele în mâni ?

O, voi oameni fără suflet, fără simțuri, ce vă pasă
De-a țăranului mizerii și de greul ce-l apasă,
Când voi n'aveți ochi să vadă ale lui necazuri pline,
Nici urechi care s'audă jalea lui și-a lui suspine ?
Când la lucrul de pe câmpuri chiar și măduva din
oase

Voi i-o stoarceți, și resplată-i dați mâncări de șoareci
roase

Și părăle nici atâta, ca el foamea s'o aline
La copii și la nevestă, ce-i sătulă de suspine !

Iară sacii grei de galbeni, ce țeranul vi-i adună,
Când voi stați lungiți în perne și visați, privind la lună,
Ii legați cu noduri sute și ii duceți la Paris;
Iar acolo ii deschideți și, trăind în dulce vis,
Ii turnați în fuste scumpe de șirete curtezane,
—Când în țară greu suspină oameni mii, copii,
vădane—

Și cu galbeni și puterea și viața vi-se scurg,
Și, abia intrați în lume, vă treziți chiar—în amurg.

Voi sânteți stăpânii țării, descendenți de vechi
Romani ?

Scamatori ce 'nșală țară și popor, vechi șarlatani,
Ce croiți și legi și biruri care gândul vi-l ascund,
Ca să împle burta voastră lacomă și fără fund !

De vi-i dragă țara vouă, cum strigați în gura mare,
De ce strângeți și tot strângeți, jupuind a ei spinare ?
De ce ușa vi-se 'nchide, când sărmani vă cer pomană ?
De ce milei și 'ndurării punga voastră e dușmană ?
De ce mândrele cucoane, ce în rochii decoltate
Poartă o moșie 'ntreagă, asudând de greutate,

Nu le faceți ca să taie 'n fășii scumpele mătăsuri,
La sărmani să lege rane și s'aline a lor păsurile?

A! Vă știm ce poame sânteți, am surprins a voastre
toane,

Ce iubiți voi țara numai pân' la voi și la cucoane
Și la scumpul vostru farmec, curtezane și amante,
Ce vă scaldă 'n veselie și 'n a lor virtuți picante!
Dar mai jos nu se coboară mândrii voștri ochi de
nobili,

Ca să nu se pângărească în privire de ignobili!
O, voi avangardă deamnă fruntea oștii să o ție
Care-i vorbă ca să plece și să intre 'n—pușcărie!

Dacă întâmplarea oarbă colo sus v'a cocoțat,
Și pe niște incapabili la măriri i-a ridicat,
Voi vă credeți rasă bună, feți frumoși ce-s rupți din
soare,
Când de negliobia voastră țara 'ntreagă geme,
moare?

Voi aveți și monopolul dragostei de neam și țară,
Când privirea, gândul, limba vi-i străină și barbară?
Și 'n politică vă credeți tot autorități divine,
Căror țara și Europa, toată lumea să se 'nchine?
O, misionari căroră banul sunător vi-i psaltul,
Saltimbanci ce s'ar într'una de la un partid la altul

Pe frânghii de posturi grase și de scumpe sinecuri !
Doamne, cum nu rupi frânghia și de țară nu te 'nduri ?
Căci statornicia voastră-i a fi vecinic nestatornic,
Oscilând din dreapta, 'n stânga ca pendula unui
ornic,
Și-apoi iar din stânga 'n dreapta, trestii în bătaii de
vânt.
Care când se 'nalță țațoș, când se 'ndoaie la
pământ.

Cum de sânta cârmuire, care 'n mână toate are,
Vouă-acum nu vă trimite și mandat de 'nfățișare,
Pentru toate, câte faceți, socoteală să vă ceară ?

Pehlivani cu șira frântă, acrobați, figuri de ceară,
Ați uitat voi că norocul e întoarcere de roată
Care 'n veci e 'n neastâmpăr și se 'nvârte ziua
toată ?

Dacă-o clipă de orbie tocmai sus v'a înălțat,
Alta, trează, vă coboară 'n locul vostru-adevărat !

Și Români vă ziceți vouă, care credeți că-i ocară
De-a vorbi tot românește, ca Românul dela țară ?
Graiul nostru e prea aspru pentru limba voastră fină ?
Pentru gândul vostru nobil el nu poate să convină ?

Frânzuiziți cu limba 'n gâturi și cu nasul înfundat
Și cu buzele în cercuri, ce cusur și ce păcat
Că 'ntâmplarea și părinții pe la noi v'au rătăcit,
Când voi, până-a nu vă naște,—franțuzește ați vorbit !

Pânea care crește 'n țară, ea vă place, vă priește,
Dar vi-i greu și silă mare să vorbiți voi românește ?
Galbenii și leii 'n pungă sună limpede și bine,
Dară limba care-i bate și vi-i dă, nu vă convine ?
Și vă plac moșii întinse din pământul nostru vechi,
Dară graiul lui vă doare și vă 'mpunge în urechi ?
De ce nu plecați de-aice, curățind această țară
De-un guoi ce 'n luciuri false îi croiește-o
soartă-amară ?

Limba dulce românească e ocară și rușine
Pentru mândrele saloane de scumpeturi grele pline ?
Foșnetul de rochii scumpe, el vorbește franțuzește,
Pentru limba strămoșească oare nu se potrivește ?
Graiul nostru plin de farmec vi-i prea simplu, nu
încap
Gânduri și simțiri alese ? El cu plug, hârleț și grape,
Cu suman, opinci, bondiță numai bine se 'nfrățește,
Dar cu bețișor, monoclu, cu joben nu se unește ?
O, voi, stafii răstocite, arătări cu fața pală,
Unde toate-s sulimanuri, toate dresuri ce înșală,
Nu vi-i groază de blăstămul unui neam bătrân, măreț,
Care geme și suspină subt al vostru crud dispreț ?

Poezia românească pentru voi dulceață n'are ?
Piese de teatru scrise 'n limba noastră sânt
murdare ?

Numai piesele de aur cu inscripții românești
Vă încântă, dar pe scenă numai cele franțuzești ?
Iar când fii aleși ai țerii, vrednici de ai lor străbuni,
Fac falangă să oprească o pornire de nebuni,
Melpomena românească și Talia cea cu nuri
Să le cruce de-ale voastre franțuzite-apucături,
Voi dați ordin să desfunde arsenale și cazarme
Și gândirea lor măreață 'n praf și pulbere s'o sfarme,
Când, obolul depunând ei pe al limbei sânt altar,
Templul Muzelor române-l apără de-un cult barbar !

Greu blăstăm din mii de inimi clocotește 'n glas de
sânge,
Sub al vostru jug sălbatec tara toată 'n jale plânge !
Și sub soare unde-i viață și un suflet românesc,
Pleacă furiile toate și spre voi grăbind pornesc !

O, strămoși cu obiceiuri românești și voievozi,
Ați ajuns să fiți o mască pentru-acești mișei, nerozi,
Cari vă mestecă în gură toată ziua, noaptea toată,
Și cu voi ei își acopăr tot deșertu'n care'nnoată !
O, Mihai, ce stai călare pe un roib, și-ți zic viteaz
Și-ai privit cu ochii 'n lacrimi la nebunii cei de az,

Cum de pala-ți nu s'ascute, calul tău nu prinde vânt,
Și in glas de tunuri multe nu le sapi un greu mormînt ?

Voi, ce nu mai sînteți vrednici să vă zicem noi Români,
Stârpituri de fală veche, pocituri de vechi stăpâni,
Mergeți și plecați din țară, căci sătulă-i ea de voi!
Până-acuma ați târât-o în mizerii și nevoi!

Incărcați și-a voastre Eve și bagajul de zorzoane,
Fericiți de-acum Parisul cu-ale voastre sterpe toane!
Iară limba și pămîntul le lăsați celor ce sînt
Iubitori de dulcea limbă, iubitori de-un scump pămînt

POTOPUL.

I.

Pe cărarea, fără margini, de istorii și poveste
Dacă mintea-ți pleacă 'n urmă cătră-un veac ce nu
mai este,
Și 'ntâlnind, în urmă lasă multe vremuri, veacuri
multe,
Și pe-alătura tot trece, basmul lor nevrând s'asculte,
Și spre începutul pleacă-al lumii fără de 'nceput,
Dintr'un veac sărind în altul, ce 'nainte s'a trecut,

Pe întinderi depărtate — stăpânirea 'nchipuirii —
Măsurând cu-aşa măsură depărtările gândirii,
Gândul tău zăreşte 'n zare, ca prin ochi de ochelari
Ce stau grei de praf şi ceaţă pe nas mic de dascăli mari,
Un colos de glob de apă, 'n care numai ape sânt,
Chiar pe locul unde-acuma rătăceşte-acest pământ.

Invăţaţii şi 'nţelepţii, care ştiu şi toaca 'n cer,
Şi-unde lumea se sprijină, soare, stele de nu pier,
Tălmăcesc cel glob de apă pe 'nţelesul tuturor
Şi deşiră, pentru-aceia care cred, ştiinţa lor.
Ei îl prind în ochi de vrajă şi din el, ca dintr'un caier,
Torc un fir de o poveste, în al gândurilor vaier,
Şi din gânduri bătătură, iar din glob fac ei urzeală,
Şi cu mica lor suveică, ce-i muiată în cerneală,
Țes o mândră pânzătură şi cu dansa împânzesc
Ochii-a mii de mii de oameni şi-acel tainic glob ceresc.

Intr'un timp în care numai gândul poate să pătrundă,
Pe cărare de credinţă, 'n depărtarea cea afundă,
Dumnezeu — cerescul tată, care toate le-a făcut,
Dară el nici ani nu are, nici sfârşit nici început,
Şi 'ntr'un suflet de gândire el încape ca să poarte
Lumea 'ntreagă, vecinicie, viaţă, naştere şi moarte,
Şi pământ cu cer şi oameni e o clipă de voinţă
Din a lui nemărginire, din eterna lui fiinţă —

El, bătrânul fără vârstă, tatăl lumii fără tată,
Din 'nălțimile albastre ale cerului, odată
Vrând să vadă ce se face și desface 'n astă lume,
Dacă 'n viață să o lase, ori ființa să-i zugrume,
Trupul lui, ce-i vecinicie, numai suflet și gândire,
Un fior și tremur rece îl cuprinde, să-l desfire.

Căci de când din rai ieșit-au cu veșminte de rușine
Prototipii omenirii, gânduri de păcate pline
Au pornit din neamul Cain și-au împlut și pe-al lui Sit
Și dreptate, și credință, cuget bun, au izgonit.
Stăpânirea lui Satana, mugurind în limbi de șerpe,
A aprins o pălălaie, mistuiri de flacări sterpe,
Și 'n iuțeala răutății s'a întins în lung și 'n lat
Și a prins întreg pământul în năvod de greu păcat.

Dară tatăl veciniciei de amar, ce-amarnic crește,
Se aprinde și pe frunte gânduri crude încrețește;
Fața-i arșiță și pară, ochii-s fulger de durere,
Cântărind el răutatea care resbunare cere.
Ceață grea de gânduri negre-i tulbură senina fire,
Și să piardă, hotărește, răutate și omenire....

Dela polul care 'ngheață carul mare și cel mic,
Dela cel din ceea parte, pentru noi care-i nimic,

Dela porțile Aurorei care 'nhamă cai de jar,
Și din marea de 'ntunerec unde zilele dispar,
Se aude 'n depărtare zgomot surd, ca de ruine,
Ce, cu ceasul care trece, se apropie și vine,
Și tot crește și se îmflă, golu 'n lume de îl împle,
Și fiori de rele șoapte se lovesc de-urechi și tâmple.
Și din patru părți a lumii se pornește o furtună,
Văjălie cu vântoase urlă, șuieră și tună,
Și la mijloc se încinge un vârtej de uragane,
Ce se 'ncaieră la trântă, luptă de oștiri dușmane;
Vifor, viscole și vânturi văjăie, vuiesc în vaier,
De cutremură văzduhul și se sfarmă greu în aier,
Fierbe clocot de orcane, vuvuie și 'n vuiet crește,
Țiuie clădirea lumii, țipă, pârâie, pocnește;
Munți de nouri fac grămadă și grămezi se'ngrămădesc,
Fură, stâng lumina zilei, innecând cel glob ceresc;
Și în marea de 'ntunerec fulgere în trăsnet crapă
Și din nor în nor s'aruncă, se aprind și pier în apă,
Și văzduhul se despică și 'n adânci genuni se cască,
Și în țesături de fulger cerul arde ca o iască,
El se stânge, iar s'aprinde, ca o vatră de jăratec,
Intr'un joc nebun ce turbă și în vaiet greu, sălbatec;
Groaza bubuie în tunet, scapără scânteii din iad,
Ce în răcnet, zgomot, trosnet se lovesc și iarăși cad;
Mii vulcane se desfundă și se'nfundă'n noaptea rece
Ce tresare și sclipește; fulger vine, fulger trece,
Și, în goană de pierzare, unul pe-altul se alungă
Și 'n zigzaguri uriașe taie 'n ceruri dungă-dungă;

Glas de iaduri desfundate, muget rece de urgie
Imple cerul și pământul—și potopul stă să vie.

Cerul porțile-și deschide, se cutremură 'n țătâni,
Și pe 'ntinderea 'nnegrită vânturile sânt stăpâni;
Nourii se sparg, se varsă, rup lăcăți necunoscute,
Curge, ciorăie și toarnă ca din cofe și din bute;
Ale bolții vaste jghiaburi se deschid și se desfundă
Și pământul greu îl leagă de tăria cea rotundă
Cu frânghii de reci torente și cu funii de șiroaie,
Și de mare greutate firmamentul se îndoiaie
Și se năruie, se surpă, troscăind se prăbușește,
Din încheieturi se sfarmă, clocotind el greu trosnește;
Din pământ se 'nalță neguri și se spânzură de cer,
Dară crivățul le-apucă și 'n pohoaiie iarăși pier;
Vânt și ploaie 'n glas de biciuri, groznic plesnet,
se 'nvrăjbesc
Și 'n vâltori de mări turbate, șuierând, se înfrățesc.

Iar pământul vrând s'ajute ale cerului munci grele
Și-a lui trudă de risipuri și turbatele-ostenele,
El destupă și desface ale-adâncului izvoare,
Cu șuvoaiele din ceruri pleoscăind să le însoare;
Se deschid guri uriașe de fântâni, pâree, râuri,
Și-un desfrâu le stăpânește, prăpădindu-și a lor frâuri,

Și în rostogol și 'n ropot volburi surd hodorogesc,
 Stau la goană pe 'ntrecute cu-ale globului ceresc.
 Și povoiul din izvoare și cu cel din bolta sântă
 Mestecă în neastâmpăr tot pământul și-l frământă,
 Gălgâie și greu mugește, șuruiesc șiroaie 'n vale
 Și o împlu dintr'o dată, cu adâncurile sale,
 Și-apoi iar la deal se urcă, sforăind și găfăind,
 De-un copac, de-un dâmb, de-o casă, de un munte
se tot prind,
 Râuri suie maluri nalte și 'n vârtejuri le înneacă,
 Și se suie și se urcă și din văi spre munte pleacă ;
 Oameni, cu fiori de moarte, fug, aleargă 'n sus pe
dealuri,
 Dară apa îi ajunge, -i prinde și îi pierde 'n valuri.
 Nu e stavilă să poată stăvilii a ei năvală,
 Nici putere să oprească îndrăzneala ei fatală ;
 Și zăgazuri cad învinse sub povară grea de apă,
 Casele se surpă 'n clocot și cetăți și turnuri crapă ;
 Marea lăcomă înghite și puhoaie și pământ,
 Și se 'nalță, frământată de bătaie grea de vânt ;
 Țermuri pier, și peste ele marea'n turbă se izbește
 Și tot crește'n valuri-valuri și cu alta se unește,
 Dă ocol la munți și dealuri și de vârfuri le apucă
 Și în ferbere nebună în afundul ei le-astrucă,
 Și tot crește și se înflă, înălțimile cufundă,
 Și încet se rotunzește, și de bolta cea rotundă
 Se apropie, mânată de cea sântă, dreaptă vargă,
 Și pământul tot se 'neacă într'o mare largă-largă.....

Jale, geamăt, strigăt, urlet, vaiet, țipăt, bocet, plâns,
Reci sfărâmaturi, ruine de o viață ce s'a stâns,
Implu golul din văzduhuri, despărțiri de nori și apă,
Și din groaza desperării și a morții se adapă.

Prin păduri și prin orașe, printre turnuri de biserici,
Prin bordeie și palate, prin saloanele feerici
Pești de râuri și de mare cu-al lor neam și mare gloată,
Somni și hidre și balene și polipi, rechini înnoată;
Și se miră de minunea țerilor necunoscute,
Neam de neam cum nu avură, trecând anii mii și sute

Pe nălțimile de apă de pe globul pământesc
Lupi și oi plutesc alături și'n peire se'nfrățesc:
Sub rețea de nouri negri lângă uli porumbii zboară,
Toți uitând—de spaima morții—vrajba lor de-odinioară;
Inzădar, făcând ei roată, cată țermuri risipite,
Ostenindu-și a lor aripi, marea-adâncă îi înghite.

Vuietul de valuri multe țipete grozave-l taie,
In deslănțuiri de groază și'n a morții rece baie;
Ici un braț se mai ridică și cu ape greu se luptă,
Colo-o mână de femee vrea s'apuce-o bârnă ruptă,
Un copil, purtat de valuri, vrea de mamă să se prindă,
Iar o barbă albă piere greu lovită de o grindă;

Ici un cap trudit se 'nalță între spume de pierzare
Și'ntr'o clipă se cufundă, altul geme, suflet n'are,
Și din jur în jur pământul e cuprins de ghiara morții,
Pentru toți de o potrivă a scăzut cântarul sortii.

Plouă-o zi și plouă-o noapte, și iar plouă zi și noapte,
Și în grea îngrămădire de fiori și rele șoapte
Plouă, curge și tot toarnă, toarnă, nu mai încetează.

. :

Când a patruzecoa oară a pământului sfârlează
A'ncheiat ocolul mare care osiei îl face,
Și pământ atunci și ceruri iar reîntră'n a lor pace.
Doliul greu ce'mbracă cerul, în bucăți acum se sfarmă,
Și prin crăpături de nouri soare mândru dă alarmă,
El alungă roi de neguri și le'nghite'n luciul său,
Dintr'o înargine în alta se incoardă-un curcubău.

Ear pământul nu se vede, giulgi de apă-l înfășoară,
Gol pustiu intins de valuri; și pe el plutește doară
Lin o navă cu sămânță de viață, și-acolo e
Și dreptate și credință în corabia lui Noe.....

.

II.

Doamne, cum de vecinicia, ce resare'n ochii tăi
Și privește lumea noastră de nebuni și nătărăi,
Unde pravilă și lege-i a trăi'n nelegiuire
Și dreptatea-i risipită într'o mare de peire,
Nu pornește de iznoavă un potop ca cel ce-a fost,
Ca să șteargă și să 'nghiță lumea asta fără rost?
Coaja groasă ce'nfășoară miezul curgător de foc,
Geme sub povoaara mare-a relilor ce cresc și coc ;

Haină grea cusută 'n fire de păcate și de crime
Stă rotirea-i din vecie și fința să-i supprime ;
Jar de poște și de vicii mistuie credința toată,
Și nădejdea-i licurire de a patimilor gloată,
Dragostea, ce-aripi de umbră 'ntinde peste tot
pământul,
Sărutare e de Iudă care vinde pe Prea-Sfântul :
Iar virtuțile se pleacă și 'n rușine se ascund,
Când această lume-i toată vas de rele fără fund.

A copiilor iubire de părinți, ce le-au dat viață,
E un cadru larg și mare de gândire ce îngheață,
Și în el cuprinde dornic moștenirea așteptată,
Și de dragul ei mai zic ei mamei mamă, tatei tată ;
Iar aceștia când se 'ngână 'n fericiri de viață lungă,
Ei în gând, muștrându-i, viața în mormânturi le-o
alungă,

Ca să bată 'n fine ceasul de 'nălțare, și să fie
Ei stăpâni pe-averea toată și parale și moșie.
Ici un zimbet de Satană, în scrâșnit amar de dinți,
Trage pânză de păcate peste ochii lor cumiți,
Și în hohot de ispite paloșul în mâni le strânge,
Ca să-l treacă și sfințească într'un greu botez de
sânge,

O ! sălbătăcii de fiară rătăcită 'n chip de om,
Ce din gânduri ucigașe își clădește falnic dom,
Și pe temelii de sânge luciuri de palate-și drege !

Colo vezi părinți din zile de ocări croindu-și lege,
La copii abiă dând viață, într'un colț ei îi aruncă,
Un izvor de chin și jale, zile fripte și de muncă,
Și în haină de desgusturi și de greață și de ură
Li îmbracă, și de dâșii nime 'n lume nu se 'ndură.

Față 'n față cu altarul stă un mire și-o mireasă,
Preotul din cer coboară legături de taină-aleasă ;
Dară ei, când el inșiră rugăciuni de cununie,
Gândul și-l trimite nainte la divorțul ce-o să vie.
Și 'n spoieli de nuntă mare jar de poște greu
mocenește,

Pe sub gene la cucoane el se uită mișelește,
Ei îi place de pe-acuma altul, și abiă așteaptă
Ca să treacă ziua nunții și să fie mai deșteaptă
In alegeri rafinate și 'n a dragostelor râuri ;
Și din taină de iubire fac izvor de mii desfrâuri
Și câștiguri ; cununia li-i contract de târguială,
Ce se face și desface, și-unul pe-altul se înșală.

Jale 'n tânguiri de clopot peste-o casă se coboară,
Glas străin de cucuvaie a cântat în astă oară ;
Când prohodul lângă raclă-l cântă preotul și psaltul,
Tânăra vădană biata, dintr'un leșin cade 'n altul.
Sinu-i fraged greu se sfarmă 'n scuturări de
desperare

Și durere-ai fără margini nici sfârșit nici leacuri n'are.
O ! prefaceri studiate, meșteșug de 'nșălăciune
Ce pe negre adevăruri de păcate se depune ;
Viața ei e un amestec de gândiri emancipate,
Ce mereu se 'ncheagă 'n vorbe și în pofte decoltate ;
Pentru soț ea nu avuse decât farmece deșerte,
Traiul lor eră într'una resboiri de-ocări și certe,
Dragostea 'mpărțită darnic, pentru soț nu mai
remase,

Inima ei voluptoasă locuia în alte case.
Și acum—ea îl jălește, cade 'n spazme desperate,
Cere-oțet și alămâie și sprijin de mâni bărbate,
Căci se clatină să pice și nebună-i de -durere !
Fățării în cari cristalul de-adevăr se 'nneacă, pierе !
Nici un an nu trece bine—și vădana desperată
Veselă iar se mărită, cu speranțe încărcată.

În convoi de negre umbre carul calea își cunoaște
Cătră liniștea cea rece, unde dorm grămezi de
moaște ;
Ochii 'n lacrimi se lipesc de-a roților reci urmă
tristă,

Dar cu coada musafirii toți îi trec ei în revistă,
Ca să vadă dacă lumea îi cuprinde 'n admirare
Pentru pilda lor aleasă și model de jale mare ;
Și pământul încă bine n'a 'ncheiat mantă de lut
Peste trupul ce al vieții ligament și-l-a pierdut,

Din comand ei fac banchete, și cu mort și jalea
toată

În mormânt au coborât-o, și acum în chef înnoată,
Și durerea prefăcută și-o înneacă în păhare,
Și pe mort a doua oară îl îngroapă 'n grea uitare.
Comedii în care scenă e pământul, și actori
Oamenii sânt, ce-și repetă rolul lor de mii de ori!

Vezi pe stradă o cucoană ce-i pierdută 'n doliu negru
Și 'n desimi de vâl s'ascunde; — caracter curat,
integru?

Poate-și scaldă 'n mări de jale amintirea de bărbat,
Care-abiă al ei numindu-l, el cu moartea s'a 'nsurat?
Ochii-ascunși privirea-și moaie în a inimei măhnire,
Pe-al durerii fir tot lacrimi după la crimi să înșire?..
Prin desiş de negre vâluri ochiul tău abiă pătrunde—
Când sub gene, tănuite, ies privirile în unde,
Un izvor de voluptate, și rotiri de ochi ce ard
De un foc ce-i al iubirii și al viciului bastard.
La bărbatul, care-a morții coasă rece-a îndrăgit,
Nici gândește ea acuma; dar în doliu ipocrit
Ea se 'mbracă, căci îi place, bine i-se potrivește:
Jar de patimi ce sub haină de cenușă greu
mornește.

Dragostea de-amic și frate este dragoste de șerpe,
Ce-i cu limba despăcată 'n amăgiri de vorbe sterpe;
Când te văd, înșiră 'n lanțuri frumuseți de dulci
cuvinte,

Tu-i oprești, dar ei cununa ți-o 'mpletesc tot înainte
Și cu-un ascenzor de laude pân'la ceruri te ridică—
Peste-un ceas, ei cătră alții te numesc chiar o nimică,
Și 'ntr'o ploaie de blăstămuri tocma 'n iad ei te
coboară

Și te macina în gură ca 'ntre pietrele de moară;
Și se miră cum de unii de al tău farmec se încântă;
Și 'n darace de ocară ei te freacă și frământă
Și te scarmână în peteci, și din faptă-ți fac minciună—
Dar la mese și ospete ca puzderia s'adună.
Pentru dragostea lor mare au aflat măsură dreaptă,
Un cântar cu limba iute ce spre tine tot se 'ndreaptă
Cât aici folosul-i paște; dar când ție-ți trebuiesc,
Ei se strecură ca apa într'un ciur, se prăpădesc.

La colegi de funcțiune cauți tu sinceritate?

Dacă ești mai bun și vrednic decât dâșii, din

păcate,

Și ce ei nu pot începe, tu sfârșești cu dibăcie,

Și ce lucru 'n a lor mână pierde, în a ta învie,

Și cu mare bunătate le arăți a lor defecte,

Ca să faci dintr'inșii oameni: ei--în loc să te

respecte

Și de inima ta bună ei să-și lege viața 'ntreagă—
Intr'o ură fără margini gândurile și-le 'ncheagă,
În batjocuri și disprețuri învălesc ei al tău preț
Și 'n tăcere-adâncă 'ngroapă al tău cuget nalt,

măreț ;

Numele ți-l poartă 'n gură ca 'ntr'o meliță, și-ți zic
Grandoman, nebun și mândru—când ei înșiși nu-s

nimic.

Iar viața socială este-un cuib de putrejune,
Incălciri de mode proaste și de formule nebune,
Un amestec de bontonuri și de fine etichete,
Care gâtuie viața într'un cleștet de corsete,
Și natura o zugrumă și-o alungă în exil,
Falsitatea e stăpână, furișându-se tiptil.
Totul geme 'n meșteșuguri și în eresii de artă,
Lumea de finețuri plină de-adevăruri e deșartă.
Obiceiurile bune pe la vetre părăsite
Se ascund, iar prin saloane se 'ntind hore de ispite
Și de țapene moravuri, ce pășesc pe catalige,
Atmosferă de-artificii, strălucire care frige.
Iară vâlul de spoială de pe dansa de ridici,
Uriașii cei de modă sânt o ceată de pitici,
Cari sânt mari în patimi multe și 'n a gândului
ispite,
Meșteri vechi în voluptate și în pofte împlinite.

Ochiul larg al nopții negre, 'n care lumea 'ntreagă
'nnoată'
Când apusu 'n oceanuri ziua albă-o stânge toată,
De-ar putea să povestească câte vede, mii și sute
De romane el ar drege de isprăvi necunoscute,
Ce ar înroși și pielea negrilor.

Când sara 'n teatru
Sânt in loje elegante câte doi și câte patru,
Când pe scenă e lumină și cortina se ridică,
Peste loje o cortină de 'ntunerec tainic pică,
De-ar fi mână să ridice de pe loje-acea cortină
Și 'ntunerècul deodată să-l prefacă în lumină,
Câte comedii în ele ar surprinde 'n catastrofă
Ori în punct de culminare—gânduri negre 'n albă
stofă !

In saloane mii de becuri varsă ploaie de lumină,
Străluciri de soarele 'n luci de feerie plină
Se desfășură ; când orice gest e lecție 'nvățată
Și 'n mișcări înțepenire de păpușe se arată,
Pe sub mese la ospete și 'n unghere de saloane
Se înjgheabă începuturi și porniri de negre toane,
Și în poluri se încarcă electricități contrare,
Iar în noaptea din antrete s'ar scântei de descărcare.

Când în parcuri aruncate pe costișe de pădure,
Pe la băi și prin orașe, sub cortel de umbre sure,
Lumea, 'n scumpe toalete, pe cărări de promenadă
'ncet se cerne și se pierde, pe-unde nu e ochi, să vadă,
Poezia din alee și din colțuri de boschete,
Farmecul de luncă pierde 'n amăgiri de ochi, șirete,
Și-acea umbră de iubire și de dragoste curată
Pângărită e de noaptea unui greu desfrâu ce 'mbată.

În biserici se înjgheabă expoziție de fete
Și de văduve, cucoane, pălării și toalete,
Și s'adună public dornic expoziția să vadă,
Cum s'adună 'n vârșă peștii amăgiți de-o dulce
nadă.

Când se 'nșiră rugăciunea din altar și strane, saltă
Tăinuiri de dulci ochiade dintr'o parte 'n ceealaltă;
Gând cucernic cine are, de ispită grea păzască-l!
Glasurilor din altare le răspunde nas de dascăl,
El înghite jumătate, jumătate-i ne 'nțeleasă
Din cântările creștine — publicului nici nu-i pasă,
Când auz și-urechi el n'are pentru rugăciunea sântă.
Preotul nici nu gândește la cântările ce cântă,
Gând și ochi și mâni îneacă în grămada de parale
Ce-i adună liturghia și-acafisturile sale.
Taina sântă el o vinde, cere scump, din preț mai
lasă,
Dară nu o 'mpărtășește, pân' nu vede bani pe masă.

O batjocuri de credință ! Masa sfântă din altar
E tarabă, lângă dânsa-i un zaraf și cămătar!

Ici un preot o să fie carte sântă de morală
Pentru oameni, când el însu-și decât ei mai rău
inșală ?

Și să fie pildă bună pentru turma lui creștină,
Când viața lui de patimi și păcate-i este plină,
Și când trupul i-se 'ncheagă din porniri și pofte rele,
Mintea-i izvorește vecinic aiurări, gândiri rebele ?

Mănăstirile—lăcașuri de evlavie, credință,
Și trofee de triumfuri, de creștină biruință,
Vechi clădiri ce se înalță 'n cărămizi de pietate
Și 'n picturi de gânduri bune, 'n dreaptă dragoste
'ncadrate—

Din izvoare de gândire cuvioasă ce au fost,
Au ajuns a fi muzee pentru oameni fără rost
Și colecție de hârburi de viață omenească,
Unde gând și trup și vorbă stau să tot păcătuiască.
Rasa neagră de călugăr e țesută din păcate
Și ascunde cuget negru, rătăcirii descreierate,
Maice, 'n jos plecându-și ochii, calcă sacre jurăminte
Și alungă în pustiuri fecioria Maicei sfinte,
Și chiliile, de greață și durere, fața-și schimbă,
Când Satana li-i duhovnic și printr'insele se plimbă.

Iar voi sfinților și sfinte, ce din cugete cumiți
Și din fapte de credință v'ați croit vieți de sfinți,
Moaștele vă plâng de jale, plâng pe-a morții
voastre urmă,
C'au rămas să fie nadă pentru credincioasa turmă
Și izvoare nesecate de câștiguri și parale
Pentru cei făr'de credință 'n fapte sfinte, triumfale,
Cari vă poartă ca pe-o marfă, pentru care mult
plătește
Cel ce vrea la racla voastră să se roage creștinește!

În amestecul de rele și 'n grămada de ispite
Amuțește glasul rece al dreptății chinuite ;
Legile-s făcute 'n silă pentru plebe și prostime,
Dintre cei cu titluri multe nu le mai respectă nime,
Ci le 'ntoarcă, le sucește, cum îi place lui mai bine,
Și ce-i place, este lege, contra ei, ce nu-i convine.
Iar păcatul de te paște și tu legea vrei să aperi
Și din cremenea dreptății adevărul vrei să scaperi
Și nu vrei să bagi în samă nici voință de ministru
Și nici glasul unui nobil ce te-amenință sinistru,
Nici puterea de parale a celui ce strânge'n pungă
Cu parale și miniștri, și voința le-o alungă,
Din hatăruri nu-ți faci titluri, peste legi nu vrei să
treci,
Și nimic nu te 'ncălzește, numai legea 'n slove
reci:

Peste noapte te aruncă într'un colț pierdut de țară,
Ori cu simțul de dreptate te asvâră pe stradă-afară,
Și dreptatea geme'n lanțuri de isprăvi de volnicie
Și cu aripi ostenite piere'n marea de sclavie.

Cinstea se roșește'n față și 'n rușine stă s'apună,
Când privește ironia din politica nebună
Și când dragostea de țară e mijloc de 'mbogățire
Pentru oameni fără suflet, iar poporul e 'n peire.
Ca ciuperci otrăvitoare se ivesc fără temei
Și cerșesc deputăție candidații farisei,
Cu promisiuni de aur ei țăranul îl îmbată
Și-l sărută—cu otravă, sărutare necurată,
Iar apoi de biet țăranul lor nimică nu le pasă,
Dar cu limba scoasă împlă după leafă cât mai grasă;
In popor sămânță-aruncă de răsboaie și de certe,
Și îl sfășie cu sete și nu vreau de loc să-l ierte;
Din ruinele-i de sânge ei palate își clădesc
Și în chef nebun ei turbă și 'n orgii se prăpădesc.
Iar când cinstea-ți se revoltă și iubirea de popor
Și te'ncerci ca să descoperi și să sfarmi necinstea lor,
Ei ca fiere se aruncă, te găsesc de zile toți
Și rămân țirani și mândri, și rămân stăpâni și—hoți.

.

Doamne, cum de vecinicia ce resare 'n ochii tăi
Și privește astă lume de nebuni și nătărăi,

Unde pravilă și lege-i a trăi 'n nelegiuire
Și dreptatea-i risipită într'o mare de peire,
Unde poftele și vicii mistuiesc credința toată,
Și nădejdea-i licurire de a patimilor gloată,
Dragostea, ce-aripi de umbră 'ntinde peste tot
pământul,

Sărutare e de Iudă care vinde pe Prea-Sfântul:
Cum de vecinicia sântă, ce resare 'n ochii tăi
Și privește astă lume de nebuni și nătărăi,
Nu pornește de iznoavă un potop ca cel ce-a fost,
Ca să șteargă și să 'nghiță lumea asta fără rost?
O trimite-l inc'odată, ca să spele lumea toată
Și să curățe pământul de a viciilor gloată,
Și să mestece 'n vârtejuri nebunia și turbarea,
Peste patimele toate să s'arunce largă marea,
Și să 'nghiță și să piardă răutatea cea nebună,
Și în locul ei să 'nalțe a virtuților cunună,
Cinstea 'n semnul tău de cruce, sânta, dreapta ta
credință
Peste răi și peste rele să câștige biruintă,
Numai dreptilor tăi oameni să s'arate-un curcubău
Și credința și dreptatea laude cuvântul tău!

VERSUL

In ritm ușor, ce izvorește 'n taină,
Se leagănă-ale sufletului rime,
Naive și 'mbrăcate 'n simplă haină,
Sânt maiestoase 'n versul din vechime.

El lin se deapănă din ghemul vieții,
Sleiește gânduri calde 'n poezie,
Și 'n el pierzându-se cu drag, poeții
Trăiesc un vis ce 'n veci o să-i re'nvie.

Un vers de modă—sună a gol din doage
Și surd răspunde 'n glasuri răgușite,
Nebun se 'ncaieră cuvinte-oloage
Și-un stol de puncte, linii chinuite.

Ca broasca ce voiă un bou să fie,
Se imflă 'nfumurat, și-apoi plesnește,
Și urma lui o împle-o grea pustie :
Schelet de mort ce rece putrezește.

SONET

In luciul feeriilor se sbate
Bogatul și-i serman, lipsit de toate,
Și 'mpresurat de-averi și vechi palate
Nenorocit e ; căci ce vrea nu poate.

Avut e 'n sărăcia sa plugarul
Ce vesel de nimic nu duce dorul,
Și-i fericit de-a se luptă cu-amarul
Și 'n veci de-a scormoni din greu ogorul.

Așa eram și eu bogat odată,
Când neavând nimic iubiam o fată
Și 'n ea găsit am dulce idol sânt :

Și-acum, când Mamon imblă să mă 'nșele
Cu-averi, sărac mă simt eu printre ele ;
Căci coarda arcului de-amor s'a frânt.

Faur, 1902.

CĂTRE UNELE

Mulți de departe vă privesc
Cu patimi de iubire ;
Dar de aproape se uimesc
De-atâta rătăcire :

Voi de departe niște zine
Plăcute și cu chip frumos,
De-aproape însă—iadu 'n sine,
El numai, v'ar primì voios.

Figure unse, colorate,
De ce vă schimosiți?
Frumoase în realitate,
Urâte deveniți !

VÂNTUL.

Șuieră pe strade vântul,
Râde galiș chiuind
Și încinge-o horă mare
Intr'un nor de praf rotind.

Mii de capete-i se 'nchină,
El sumeț își bate joc,
Pălării și pene fură,
Rupe văluri, plin de foc.

Îci mătușe, colo fete
Joacă 'n cerc de dragul lui:
Fete el cu drag sărută,
Babele le-anină 'n cui.

EPIGRAMĂ

După ele 'mblă într'una
Cât erà voinic holtei;
Dar decând i-au pus cununa,
Nu-i plac chipuri de femei!

AZI.

Vecia 'n numai trei cuvinte
E prinsă și rămâne ;
Căci și 'napoi și înainte
Ai ieri și azi și mâne.

Și cei de ieri și ce-au trăit
In vremuri vechi, bătrâne,
Ca cei de azi au socotit
Cu ieri și azi și mâne.

Și cei ce vor trăi și mâni
Și peste-un veac, rămâne
Că vor vorbi, ca cei bătrâni,
Tot ieri și azi și mâne.

Dar din aceste vorbe trei
O vorbă e stăpână
— Și pentru noi și pentru ei—
Ce ieri cu mâne 'ngână.

Căci ce-a fost ieri și-a fost demult,
E numai o poveste,
Ce mulți o spun și eu ascult,
Dar astăzi nu mai este.

Și ce-a fi mâni și peste-un veac,
La nime n'o să spui;
Deși la mulți e poate leac,
Dar astăzi totuși nu-i.

Deci pentru cei ce azi s'aștern,
Și pentru cei ce-au fost,
Și pentru cei ce-or fi, etern
Remâne-un singur rost;

Și peste el nu poți să treci,
Din el nu poți să cazi :
Căci decând lumea până 'n veci
Tot omul zice azi.

Azi ai zis ieri, și azi zici azi,
Și azi vei zice mâne ;
Și azi din lume dacă-l razi,
Nimic nu mai remâne.

Nimic nu-i ieri ce azi n'a fost,
Și tot ce mâne este,
In azi află-va adăpost,
Pân' trece în poveste.

Tot veacul vechi și noul veac
In astăzi se sprijină,
Din astăzi dacă faci un fleac,
Eternul e ruină.

Deci veacul e un lanț etern
De azi și numai azi,
Și toate tot prin azi se cern,
Ca luna printre brazi.

Azi e o sită, și prin ea
Din mâne tot ce trece,
Se face ieri, se pierde 'n grea
Și-adâncă noapte rece.

Așa a fost și 'n prima zi,
Va fi și 'n cea din urmă,
Și-această noimă, de-i trăi
Și-un veac, ea nu se curmă.

Și viața noastră, a mea dragă,
Din astăzi se îngână,
Și 'n fericiri ea azi se 'ncheagă—
Și 'n veci o să remână.

1925

LUI VASILE ALEXANDRI.

(*Pe un album*)

Tu te-ai născut,
Ca 'n veci să 'nalți
Prin vers națiunea românească ;—
Și-ai murit,
Ca ea în veci
Numele tău să-l premărească.

PE UN ALBUM.

Coroana femeiască
In sinu-ți înflorească :

Amorul, taina sântă
Ce duce 'n fericire
Și 'n raiul dulce-avântă
Prin sinceră simțire ;

Iubirea de națiune,
De limba românească :
Acestea-ți încunune
Viața pământească !

PE UN MORMÂNT.

Mormântul e o taină, viața e un vis:
Abià deschis-ai ochii și iarăși i-ai închis.
Etern rămâne numai un nume,-o faptă bună:
Deci cată și viața cu ele și-o 'ncunună!

Biserică, națiune și patrie-s cuvinte
Ce 'nalță cugetarea spre idealuri sfinte;
In ele pentru ele trăit-ai cu onor:
Atuncia mori în pace, în veci nemuritor.

S A R A.

(Hănești).

Zefirul în falduri de nori se 'ncrețește
Alintă văzduhul și-l leagă lin,
Pe-o rază de soare încet se rotește
Al privighitorii de sară suspin.

In zarea tăcută și 'n liniștea trează,
Pe pânza întinsă de-albastru pălit
Plecându-se soarele se 'mbujorează,
O candelă sfântă 'n cucernicul schit.

Castelul în purpură fața-și imbracă,
In geamuri aprinde luceferi și foc,
Comori vorbitoare 'n tăcerea săracă,
Un leagăn de gânduri, nădejdi de noroc.

Văzduhul e 'n flacări sub bolta 'nroșită,
Ard norii de para apusului sfânt ;
Credința cu gândul senin se mărită,
Și roua de viață cu largul pământ.

In murmur de apă vorbăreța moară
Și-adoarme trudită ei roată, și 'n cer
Nălțându-se falnic, ea 'n lac își coboară
Și roată și casă și hornul stingher.

O lebădă-și plimbă zăpada pe ape
Și-i albă ca visul din luna lui Mai,
In gâtul de fildeș mărire încape
Și 'ncoardă în arc maiestate de crai.

Și lacul tăcut călătoarele unde
Își culcă 'n oglinda întinsului luci,
In umbra sfioasă-a tăcerii afunde
Se pierde cântarea sfătosului huci.

Pădurea de trestii se 'ngână cu somnul,
In stuf se oprește suflarea de vânt,
Evlavia serii se roagă la Domnul
Și 'n veci premărește pe Tatăl prea sfânt.

SUS PE BOLTA ALBĂSTRITĂ.

(Săveni)

Sus pe bolta albăstrită
Nori pe nori gonesc,
Pe câmpia împestrită
Oile 'nfloresc.

Vrăbii aripe grăbite
'n tremur le desfac,
De pe-o creangă cad ispite
'n cânt de pitpalac.

Ciocârlia-și sfredelește
Glasul în văzduh,
Dor și jele lin doinește
'n casa cea de stuh.

Plânge trestia de baltă
Și se 'ndoaie greu,
De pe-un câmp pe altul saltă
Vesel ochiul meu.

Cu stejaru 'ncepe ceartă
Hărăgosul vânt,
Se 'nțeleg și iar se ceartă...
Râde cerul sfânt.

STÂNA.

Pe-aripi de glas de fluier și talangă
Se-aude zgomot iute de falangă
De oi cu ziua și cu noaptea 'n spate,
Și un alai de răi dulăi tot bate
Și se re 'ntorc acasă pē 'nserate,
Și-o căprărie de ciobani, stăpână,
Ce gândul și cu firea tot îngână,
Grăbește cu sătule oi la stână,
Și-aici la strungă și la baci le mână.—

Gălețile se încălzesc de lapte,
Și toți se pierd în somn de-a zilei fapte.

O NOAPTE LA STÂNĂ.

Se sparie văzduhul de-un clocot de talangă,
Mii unde îngrozite aleargă, se ciocnesc,
Și noaptea e în tremur sub negrul cort ceresc ;
În spaimă de alarmă ciobanii stau falangă
Și căpitan e baciul, dulăii prin brădet
În depărtarea neagră auzul și-l trimet.....

În fund adânc de codru, culcuș ales de fiere,
Un urs și o ursoaică cu doi feciori țin sfat ;
În mațele lor tună, de când ei n'au mâncat ;

Stăpân le e stomahul, ce-al său tribut le cere,
Și aspră i-i poronca—și nu vrea să se 'ndure—:
Să facă vânătoare la stâna din pădure!

Ei măsură lărgimea de codru plin de noapte,
Se amestecă cu vălul de negru liniștit,
Ce-i tras peste pădure de-al soarelui sfințit;
Și ca suflări de umbre în fioroase șoapte
Alunecă spre stână, și groază și fior
Trimit ei înainte ca sol prevestitor.

Lungimea și lățimea vrând par'că să măsoare,
In care se deșiră al stânei larg ocol,
Li mână 'n dreapta, 'n stânga grăbit stomahul gol;
Dar gândul lor și ochii în pripă de ardoare
Inghit deja ocolul cu câni, cu oi cu tol,
Și pe-o mâncare grasă stăpâni ei se socot.

Atunci ursoaica-mamă, de colți de foame frântă,
Se urcă 'n două, sare, dar gardul greu se'ndoaie,
Ea cade, se ridică și pleacă cu o oaie.
Dar oile în zbieret văzduhul îl frământă,
Lătrat de câni se sparge, și noaptea clocotește,
Ciobanii sar, și durda odată greu pocnește.

Un horcăit de aier plesnește și se sfarmă
De dealuri și de coaste, de codri și de stânci,
Și 'ncet, încet se pierde în depărtări adânci.
Și 'n vale-și află stâmpăr cel zgomot de alarmă,
Și glonte, ce-aleargă în spintecat de vânt,
In inimă de-ursoaică își află cald mormânt....

Se-aprinde becul zilei de vecinică lumină—
Ciobani și baci se-adună, se strâng toți la prohod,
Și câinii dela stână cu poftă oase rod ;
De dorul oii moarte mioarele suspină,
Și 'n brațe lungi de pară ceaunul, greu oftând,
Din carne pregătește un scump și-ales comând.

PLUTAȘUL.

Pe spate de valuri alunecă 'n vale
Plutașul, și-i frate cu plutele sale,
Și 'n leagăn de ape viața și-o crește
Și 'n apă el muncă și-odihnă găsește.

Plutașe, plutașe, feri colo în lături!
Nu vezi acea stâncă crescută în păтури,
Ce 'n veci străjuiește vârtejul de apă,
Ce fund îți desgroapă, ce groapă îți sapă?

Plutașul nu crede, plutașul n'aude.
Vartos cârmuiește el bârnele-i ude,
Cu cârma el taie protivnice unde
Și ochi și gândire în valuri ascunde.

De mii de ori stanca în față-a văzut,
De mii de ori stânca 'napoi a trecut ;
De câte ori numa-i venise lui rândul,
A frânt el vârtejul, sub plută băgându-l.

Plutașul se pune pe bârne călare,
Și cârma sfințește în fierbere mare
Și 'n spume o poartă, și pluta se duce,
Și 'n fugă plutașul mai face o cruce,

Și pleacă. Iar pluta e numai săgeată,
In urmă rămâne suflarea înceată,
O clipă—și stânca 'n fiori se ridică
Și 'n cale se pune și pluta-i despică,

Și-i fură pământul de lemn sub picioare
Și 'n clocot stă bârnele 'n fund să-i coboare,
Și 'n numele tatălui drept îl lovește,
Și 'n groapă de ape mormânt își găsește

Sărmanul plutaș. El a frânt voinicește,
Vârtejul, și-acum în vârtej odihnește.....
Și astă-zi mai zice povestea lui încă
O cruce de lemn ridicată pe stâncă.

SCUMPĂ BUCOVINĂ!

Vântu-și plânge jalea printre cetini
Și durerea printre frunze-și cerne,
Tremur greu de crengi adânc suspină;
Căci se duc, se duc ai tăi prietini
Și prisos de-omidă se așterne
Peste tine, scumpă Bucovină!

Nouri grei își grămădesc cenușa
Și o strecură în lungi șiroaie,

Munți și văi în neguri se îmbracă ;
Că norocul nu-ți mai află ușa,
Și amarul 'n veci stă să te ploaie,
Șcumpă Bucovină și săracă !

Și cu vânt și nori amarnic plânge
Inima-mi și 'n lacrimi se înneacă,
Când te văd atâta de străină ;
Ochiul și-l închide și se stânge
Șteaua ta și 'n ger de noapte pleacă,
Și tu 'ngheți, o dragă Bucovină !

Și cu mine plângi și tu de jale,
Când te vezi atât de 'nstrăinată,
Și tu însă-ți nu te mai cunoști !
Dragă, unde-s plaiurile tale ?
Unde, unde ți-i averea toată ?
Unde ți-s Românii, mândre oști ?

Ce ai fost—și ce-ai rămas acum !
Tu, mândria țărilor române,
Tu, ce ești un vis frumos de rai !
Cum te bate și te-usucă bruma !
Toate litfele îți sânt stăpâne !
Și din ce-ai avut, al tău ce ai ?

Prutu-și scurge bătrânețe-afunde
Sub străine maluri și ostează
Și în valuri plânsu-și împletește ;
Jalea-i tremură pe albe unde,
Căci zădarnică-i privirea trează,
Și de-amar se tulbură și crește.

Și Siretele 'mpărțindu-și jalea
Cu-ale sale trei surori, el fața
Tot mai tare și-o îfundă 'n lut,
Că tot mai străină-i este calea,
Tot mai neagră i-se lasă ceața,
Și e surd de greu potop limbut.

Giulgi de mușchi străin stă'n veci să'ngroape
Slovele bătrâne pe morminte
Și cu ele și trecutul tău ;
Peste el truditele pleoape
Iși inchide ochiul vremii sfinte,
Umbra și-o întinde duhul rău.

Risipită-i vechea ta mărire
In ruine de cetăți bătrâne
Și 'n morminte vechi de Voievozi ;
Din trecutul tău drept moștenire

Numai chin și jale ne rămâne,
Lacrimi, ai suspinului aprozi.

Unde-s Voievozii tăi și vornici?
Unde-s logofeții și hatmanii?
Unde-s vechii tăi boieri români,
În a țerii dragoste statornici,
Cu învingeri numărându-și anii,
Și cu pala și cu plugu 'n mâni?

Toți s'au dus ce-au botezat cu sânge
Și-au păzit moșia românească—
Și străinii vin pe urma lor,
Și pe urma lor Românul plânge,
Cântecele-i stau să amuțască
În uitarea rece-a tuturor.

Din trecut și amintiri alese
El își împletește o cunună,
Și-i stăpân—pe muncă și pe chin!
Bogățiile de pe ovese
Și săcări de aur le adună
Tot Românul în hambar—străin!

Și eu plâng, o scumpă Bucovină,
Plâng amar, dar plânsu-mi nu i de babă,
Căci eu plâng, dar nu plâng a pustiu;
Lacrimele-mi ce adânc suspină,
Pe la case de Român întreabă,
Inimele toate să le 'nviu!

Și 'n colori senine și albastre
Cerul să-și îmbrace blânda față,
Să alunge stafii și strigoi!
Și din noaptea suferinței noastre
Să resară-un soare de viață,
Soarele român și pentru noi!

RARĂUL.

Rarăul vechi, bătrân de munte,
Cu fruntea sură 'nfiptă 'n nor,
El stă și cerul să-l înfrunte
Cu creștetul său visător.

De ce stai vecinic trist pe gânduri
Și fruntea 'n neguri ți-o 'nvălești
Și peste dânsa, rânduri-rânduri,
Petreci nălucile cerești?

De ce în falduri mii și sute
Tu fața ți-ai incremenit
Și-a tale buze pale, mute,
Uitat-au rostul de vorbit ?

De ce ți-i inima 'nghetată
Și verși izvor de lacrimi reci,
Ca un bătrân și gârbov tată
Muncit tu zilele-ți petreci ?

— „De ce stau trist, mă 'ntrebi, și rece,
De ce mi-i zimbetul străin,
De ce stă jalea să mă 'nnece
Intr'un morman de greu și chin ?

„Avem averi din vremi pierdute
De văi și codri și pământ—
Și bogății de lacrimi sute,
Ce moștenirea noastră sânt.

„Nu vezi o meliță străină
Intinsă 'n toată țara mea,
Ce-aruncă cu măsură plină
Puzderie și pleavă grea ?

„Străină-i secere și coasă,
Străine-s limbă, ochi și port,
Străină-i glia cea mănoasă
Și caier, furcă, fus și tort.

„De vrăji de degete străine
Străin se-aude vechiul tors,
Și în morminte cu suspine
Și morții fața și-au întors.

„Pământul sfânt acuma-l scurmă
Păgâne grăpi și plug păgân,
Ce taie 'n el străină urmă,
Și cele vechi nu mai rămân.

„In fund de văi gem ferestree,
Ce macină cu glas străin,
Păduri și codri să ne iee
Și să ne lase gol și spin.

«Și 'n umbră veche de pădure
Străin lovesc securi în brad,
Podoaba toată să ne-o fure,
Și doine, hore, toate cad.

„Suceava zace sfărâmată
Și tremură sub pas străin,
Un cuib de vulturi ea odată,
Acum sălaș de corbi și chin.

„Și Putna, Putna cea bătrână,
Zidită de un gând creștin,
Lăcaș de inimă română
In miez de codru des și lin,

„Sălaș de urși și de sihastru
Și bogăție de mormânt
In liniștea de cer albastru
Și 'n dragostea de vechi pământ—

„E plină, ah, e toată plină
De-omidă multă și guzgani,
Ce rod evlavia senină
Și liniștea ei, ani de ani.

„Și 'n toacă de mășini nebune,
In limbi de clopot venetic,
Credința aripe își pune,
Se pierde 'n marea de nimic...

„Un frig și tremur mă apucă
De groaza gândurilor reci,
Nădejțile îmi sânt pe ducă
Și jalea-mi urlă prin poteci.

„In giulgi de neguri chin și jele
Bătrănu-mi cap l-au împânzit,
Și 'n adâncimi de crețuri grele
Durerea mea a 'ncremenit“...

— Tu, suflet bun, moșneag din vremuri,
Ce 'n griji și chin nădejdea 'ngropi,
Puhoi de gânduri rece tremuri,
De ce ți-s ochii-așa miopi?

Desgroapă viață și credință,
Adapă-ți inima 'n trecut,
Destupă-izvor de biruință
Și treci cu el și peste Prut!

Din Bistriță și până 'n Nistru,
Din Ceremuș până 'n Siret,
Desgheață tremurul sinistru
Și mână pulsul cel încet!

Din patru părți pornește-alarmă
Și uragan, mâni de vânt,
Și melița străină-o sfarmă
Și-o sparge de pământul sfânt !

Puzderia și pleava mută
O mătură pe-acest pământ
Și viforului o 'mprumută,
Să-i facă leagăn și mormânt !

Din stânci fă tunuri și ghiulele,
Din urși fă mândri căpitani,
Din brazi fă oști și pentru ele
Fă durde și-armăsari șoimani !

Te pune 'n frunte și fă roată
In dușmanii de prin meleag,
Și-atunci ți-a trece jalea toată
Și ție, drag bătrân moșneag !

GORUNUL LUI HORIA.

Uitat de vremi, bătrân moșneag,
un patriarh între copaci,
Iși suie creștetul în cer,
și greu de griji și greu de craci,
De sus adună, an de an,
adună 'n vechea sa privire
Un cimitir, ales mormânt,
biserică și-un turn subțire.

Și stă bătrânul veac de veac,
din locul său nu se mai duce ;
Dar gândul și l preumblă 'nct
din veac în veac, în semn de cruce,
Și peste 'ntinderea de vremi
făcându-și drum, s'oprește agale
Și din trecutul de-amintiri
desface el povești de jale :

Departa vine, de la munți,
plecând de acasă din Albac,
Toiagu 'n mâni, căciula 'n cap,
și 'n bătrânețe de copac
O inimă de frate bun,
credință tare și-adăpost
El află pentru gândul său
ce vrea să schimbe-al vieții rost.

Și 'n recea liniște șezând,
în țesături de umbră deasă,
Cu coate 'nfipte în genunchi,
el, în tăcere ne 'nțeleasă,
Iși face-acoperiș de mâni
pe ochi, pe tâmple și pe frunte,
Statuie gânditoare-adânc
ce stă chiar soartea s'o înfrunte.

El, fără carte, om iobag,
dar inima, în piept, de rege
Ce vremea s'o oprească 'n loc
și-a-i fi stăpân ei înțelege,
El face și desface-un fir,
cu el viața să și-o ție
Și lui și 'n jur la frații toți
ce gem sub jug, legați de glie.

El pleacă... Colo 'n vârf de deal
s'aprinde foc de grea solie,
Ce 'n culmi de munți iar face foc,
și focuri focuri nouă 'nvie,
Și într'o clipă 'n sus și 'n jos,
văpaia 'n jur își face roată :
Cu arme, sape și măciuci
și cu topoare-i țara toată ;

Și taie 'n viață de maghiar,
și taie-adânc în rea trufie,
Și-o clipă de rescoală grea
resbună veacuri de robie...
Dar lanțuri grele 'n sunet surd
apasă iarăși țara toată,
Și sus pe „Dealul Furcilor“
voinicul Horia-i tras pe roată...

Aici s'oprește 'n graiul său
bătrânul blând cu plete lungi
De crengi și frunze, împletind
în sur și verde mii de dungi ;
Și pe cărarea timpului
un veac el trece înainte
Și ceasurilor din trecut
le dă o limbă ce nu minte.

Nu auziți colo 'n păduri
un glas de arme cum resună ?
Din brad în brad, din văi în văi,
din munte 'n munte veste bună
El duce 'n tropote de cai
și 'n mii de chiote, ce nu-s
Decât cel glas de vitejii
al Ianului ce urcă 'n sus.

Și 'n fum de praf și 'n praf de drum,
toți Moții săi, turbând, știu bine
Din mândră oaste de Maghiari
să facă pleavă și ruine ;
In fulgere de pală grea
și deal și vale-i luminată,
Și regelui de codri vechi
i-se închină țara toată.

Și vești de biruință trec
din guri în guri, din sate 'n sate...
Dar robotă și geamăt surd
o clipă-s numai suspendate,
Și neguri grele împânzesc,
pornind departe din Apus,
Speranță, soare, viteji,
ce-abiă au fost și iarăși nu-s.

O umbră rece de erou
coboară 'n noapte de mormânt ;
Și numai brazi, izvoare, stânci
și munți șoptesc de-un jalnic cânt
De fluier, care împle tot
pustiul gol de codru des,
De jale că un gând măreț
remase gând fără de 'nțeleș...

Și ca străjer stejarul stă,
păzind nădejdi de-un neam întreg
Ce-s îngropate în mormânt
subt umbre dese, ce culeg
Povești și scumpe amintiri
din depărtări de vremuri sure,
Ca visuri ce se deapănă
în umbra deasă de pădure.

Și stă gorunul—mii de ierni
 prin craci și crengi s'au strecurat,
Și mii de veri cu haine moi
 de verde cald l-au imbrăcat,
Și 'n coaja lui mii de furtuni
 au tras prin vremuri brazde multe—
Dar nici de vreme, nici de ierni,
 nici de furtuni nu vrea s'asculte.

El stă și-așteaptă ceasul său,
 când din trecutul de-amintiri
Va naște-o inimă de smeu
 ce n'o să lase nicăiri
Nici urmă 'n țară de străini,
 dar un popor puternic, mare,
Român—și-atuncia-i va suna
 și ceasul lui de deslegare.

MĂI CIOBANE!

Las' arhimandritului
Toată grija schitului,
Lasă grija sfinților
In sama părinților!

Eminescu.

I.

Măi, ciobane de la oi,
Nu vezi colo greu pohoi
Ce grăbește tot spre noi?
Apă turbure, străină,
Ce întunecă lumină,
Fură cer și soare fură,
Rupe mal și iezătură
Și moșia ți-o înneacă,
Pe-unde stă pohoi să treacă!
Vai de țară, vai, săracă,
Și de limba ce-o să tacă!

Măi, ciobane de la stână,
Oile la deal le mână,
Și le-ascunde în pădure,
Străinii să nu le fure !
Lasă 'n plata Domnului
Toată grija somnului,
Și în sama cânilor
Toată grija stânilor !
Vină iute, vină 'n față
Și pohoii îl îngheață,
Vin' pe drumuri rătăcite
Și pohoii 'ntreg înghite !
Pieptul tău zăgaz îl pune
Către apele nebune,
Și le mână înapoi
Și întoarce-acel pohoii,
Să nu vie pe la noi !

II.

Măi, ciobane de la oi,
Nu vezi colo greu pohoii
Ce grăbește tot spre noi ?
Ceată neagră de păgâni
Și flămânzi ca niște câni,

Vin ca paseri mari de pradă
Pe averea-ți stau să cadă
Și viața să ți-o roadă.
Croncănesc ca cioarele
Când îngheață soarele,
Și a rău cobesc, a rău,
Și e vai de neamul tău !

Măi, ciobane de la stână,
Oile la deal le mână,
Și le-ascunde prin zăvoaie,
Străinii să nu le ploaie !
Lasă 'n sama vântului
Toată grija cântului,
În sama copoilor
Toată grija oilor,
Și 'n sama cățeilor
Toată grija mieilor !
Tu coboară jos la șes
Pe unde străinii ies,
Și din fluer fă săgeată
Pentru mintea lor șireată,
Din toiag fă durdă lungă
Care zilele le-alungă,
Din cimpoi fă strașnic tun
Pentru gândul lor nebun,
Și din bucium fă o goarnă

Ce străinii toți răstoarnă !
Și în jur fă largă roată,
Să cuprindă țara toată,
Din cămeșă fă năvod
Și din doină fă prohod
Pentru dușmanii ce vin
Și zoresc cu gând străin !

III.

Măi, ciobane de la oi,
Vină 'n grabă pe la noi
Și prin țara ta întreagă
Fă o raită, să s'aleagă
Grâul bun de rea neghină
Și de pleava cea străină !
Și o dă peste hotar
Să nu vie 'n țară iar,
Vântu 'n mare să o măie,
Pe la noi să nu rămâie !
Pleacă iute prin grădini
Și le mătură de spini
Și copacii curățește
De omida ce tot crește !
Munți și văi și deal și șes,
Fund de codru nalt și des,

Și oraș și târg și sate
Să le curăți de păcate
Și de litfa cea străină,
Pe la noi să nu mai vină !

Iar când socoti-vei poate
Că curate-s iarăși toate,
Te întoarce iar la stână,
Oile 'n păduri le mână,
Ca să pască iarbă verde—
Pe-unde limba nu se perde—
Și te culcă prin poiene
Și te uită pe sub gene,
Ciobănița din cea vale
Cum îți iese ție 'n cale !
Și te fă tu iarăși domn
Pe toiag și oi și somn,
Prinde fluerul și cântă,
Să răsune doina sfântă,
Văi și dealuri să-ți răspundă
Și pădurea cea afundă !
Și de doina vitejască,
Toată țara să 'nflorească,
Țara mândră românească !

DOINĂ

I.

Căci așa le-a fost scris
Să se vadă 'n vis.

In cetatea dela Râm
Subt un nalt și vechi salcâm
Ciobănașul doarme dus,
Soare mândru râde sus.
Și pe-o rază călătoare
Stă un vis să se coboare,
Vis de aur, un vis dulce
Lângă dânsul să se culce:

De-unde soarele răsare,
Vine-o fată pe cărare,
Și din gură lin doinește,
Lângă dânsul se oprește,
Păstoriță cu oi multe,
Inima să i-o asculte,
Cu oi multe, oi cornute,
Ochii 'nchiși să i-i sărute.
Trupu-i mândră primăvară,
Floritică dela țară,
In cosițe spice coapte
Ce lucesc și 'n miez de noapte,
Pe sub gene ochii mării,
Tainic leagăn al visării,
Doi bujori în fața albă,
Și sub buze mândră salbă
De mărgele de zăpadă
Ce mereu stau să se vadă ;
In obraji bortițe-afunde,
Unde zimbetul s'ascunde,
Gura ei izvor de mir,
Un boboc de trandafir,
Mijlocul rotund, subțire,
Ce așteaptă braț de mire,
Și în sin potire pline
Pentru mirele ce vine;
Fată naltă și aleasă,
Numai bună de mireasă,

Fată mândră, zimbitoare,
Par'că-i ruptă ea din soare.

Ciobănele, dragul meu,
Ce tot dormi aici mereu,
Fără zimbet, fără cânt,
Ca o umbră de mormânt ?
Vin cu mine 'n țara mea
Și te fă stăpân pe ea,
Vin' cu mine 'n răsărit
Unde-i țară de trăit
Și-unde-i drag și de murit !
Mână-ți oile la vale,
Ca să-mi iasă mie 'n cale,
Și-apoi iar la deal le mână
Și o zi și-o săptămână
Și le mână-o lună 'ntreagă,
Până ele-o să 'nțeleagă
C'au ajuns la pragul meu,
Să le fiu stăpână eu !
Ție, dragă ciobănele,
Cât de drag ți-a fi de ele
Și de cântecele mele !
Ți-oi cânta o doină lină
Ce de dragoste suspină,
Și pe sin te-oi legăna,
Ca să uiți de țara ta

Și să îndrăgești pe-ă mea,
Să rămâi de veci în ea.

Soarele-a trecut de cruce,
Fată și cu vis se duce,
Ciobănașul se trezește,
Pieptu-i bate, doru-i crește.
Pe la ochi se sterge-odată,
Ca să vadă mândra fată,
Sterge ochii-a doua oară,
Să o prindă subsuoară,
Se mai sterge încă-odată,
Unde-i visul cel de fată ?
Și de-atunci hodină n'are,
Ochii i-se pierd în zare,
Gândul său în lumea mare.
Fluierul de-atunci îi tace,
Ciobănașul n'are pace
Și de dorul fetei zace.

II.

Și cu vrajă desleagă
Ea taina întregă.

Colo 'n creier de pădure
Nu-i lumină, să se 'ndure
De străinul ce tot merge,

Urma 'n urmă i-se sterge ;
Nouă zile fără soare,
Nouă nopți rătăcitoare
El tot împlă voinicește,
Îmbletul nu-și mai sfârșește.

Într'un fund de codru des
Pe-unde stafiile ies,
Și-unde cântă ielele,
De s'ascund și stelele,
Luna neagră 'n veci jălește,
Și nici soare nu răzbește
Intunerecul ce crește ;
Toată raza el îngHITE
In a nopții reci ispite.
Colo 'n fund de fund ascuns,
Fund de codru nepătruns,
Șede-o babă neclintită,
Ce cu gându-i se mărită ;
Luni și ani și veacuri pleacă,
Pe la ea nu pot să treacă,
Vremea nu atinge 'n veci
Oasele ei negre reci,
Și chiar moartea se 'ngrozește
De bătrâna ce clocește,
Pe la ea nu rătăcește.

Prin desișul negrei nopți
Greu străbate cu pași copti
Cel străin și-și face loc
Cu al dragostei noroc,
Când deodată se trezește
Lângă baba ce mocnește,
Groaza 'n oase-i se oprește.

Măi, străine, care vânt
— Zice un glas ca din mormânt—
Pe aice te-a adus,
Unde nopți și zile nu-s,
Nici viață și nici moarte,
Socoteală să ne poarte?
Și nici însuși Dumnezeu
Nu-și trimite ochiul său
Pân' aici și nu străbate
Aste neguri fermecate,
Ca vecia lungi și late.

Șice baba și-l îngână,
Și-i ca vremea de bătrână,
Zice baba 'n glas de doagă
Limba 'n gură i-i oloagă
Ca un hârb de hodoroagă.

— Vânt de dragoste m'abate
Ici pe țermuri innoptate,
Bătrânețele 'nvățate,
Ce le porți mereu în spate,
Taină mândră să-mi descoasă,
Vis de-o fată prea frumoasă,
Ce-mi vorbiă și-mi tot ziceă
Să mă duc, mă duc la ea,
Să mă duc la răsărit
Unde-i țară de trăit
Și-unde-i drag și de murit.
Și-mi ziceă și-mi tot ziceă
Ca să uit de țara mea,
Să mă fac stăpân pe-a ei
Și să vin cu oi și miei,
Că pe sin m'a legână
Și de dragoste-a cântă,
Să remân de veci la ea.

Zise mândrul ciobănel,
Ea se uită drept la el,
Și din fund de veacuri multe
Stă bătrâna să-l asculte.
Iar în noaptea nopții grele
Ea își clatină, a jele,
Oasele de vrăjitoare,
Ce-i din veci, și'n veci nu moare.

Și'n a nopții negru fund
Oase goale surd răspund,
Se lovesc și iar răsună
Ca 'ntr'o gropniță străbună ;
Sunet gol în gol se 'nfundă
Și 'n pădurea cea afundă,
Duhuri negre să-i răspundă.

Intr'un colț crescut din iad,
De-unde negurile cad,
Negre limbi de negru foc
Tremură fiori de joc,
Și'n scânteii de neagră noapte
Toarnă vrăji de-ascunse șoapte
Și de farmece răscoapte.
Iar bătrâna, murmurând,
Mestecă 'n ceaun, pe rând,
Apă și făină arsă,
Și ciolane 'n clocot varsă,
Ce le-adună din morminte
Pentru rugile ei sfinte.
Fulger negru-alunecă,
Noaptea neagră 'ntunecă,
Baba stă și mormăiește
Și cu-un băț vrăjit vrăjește,
Apa gâlgâie și crește.
Și un fir de-ascunsă lege

Ea din clocote culege,
Limba'n gură să-și deslege.

Nu întârziă—ea zice—
Nu ți-i scris să stai pe-aice,
Nici în țara ce ți-i mamă!
Alta-i țara ce te cheamă.
Tu pornește 'n zori de zi
Și în cale nu te-opri!
Mergi o zi și mergi o noapte
Și iar mergi și zi și noapte
Și tot mergi o săptămână,
Oile mereu le mână,
Și tot mergi și-o lună 'ntreagă,
Vis de fată să s'aleagă,
Vis de fată ce ți-i dragă!
Și tot mergi mereu-mereu,
Cum îți zice graiul meu,
Pleacă 'ncolo 'n răsărit
De-unde soare aurit
Se ridică dimineața,
Și de foc îi este fața!
Iar când oile 'ntr'o zi
Toate'n cale s'or opri
Și din gură or zbiera
Și la tine s'or uită,
Atunci fluerul tău mut

Și-a găsi cântul pierdut,
Și'n cetății de munți odată
Vei găsi frumoasa fată,
Fată naltă și aleasă,
Numai bună de mireasă,
Fată mândră, zimbitoare,
Par'că-i ruptă ea din soare.

III

Voit-au ursitele
Căzut-au ispitele.

In cetatea de la Râm
Subt un nalt și vechi salcâm
Stă un mândru ciobănel,
Mândru, de ți-i drag de el.
Nalt ca bradul de la munte,
Și o stea-i lucește'n frunte,
Miez de noapte-i joacă'n plete
Ce stau umerii să'mbete,
De funingeni arcuri două,
Doi cărbuni sub ele'n rouă,
Urmă rumână de soare
Râde'n fața-i arzătoare,
Pieptu-i pavază de-aramă,
Care smei la luptă cheamă,
De nimic nu are teamă.
Pleacă mândrul ciobănel

Și se duc, se duc cu el
Oile, oițele,
Mioare, miorițele,
Mielușelele și mieii ;
Latră câinii și cățeii,
Latră lung a lungă cale ;
Și coboară 'ncet la vale
Și-apoi iar la deal se urcă
Ciobănaș cu lungă țurcă,
Ciobănaș, cioban pribaeg,
Subsuoară fluier drag
Și în mână un toiag.
Și se duce, se tot duce,
Și plecând își face cruce,
Și tot merge, merge dus,
Soarele cât este sus,
Și tot merge el voios,
Soarele cât este jos.
Trec orașe, trec și sate,
Trec și târguri depărtate,
Fug și râuri și păree,
Oile nu vreau să stee,
Cu nimică să se iee.

Colo'n raze zimbitoare
De sub răsărit de soare,
Din pustiu și tainic șes

Se ridică codru des
Codru 'n Dunăre-și adapă
Poalele, 'n vârtej de apă,
Și, suind, el crește'n valuri
Ascunzând și văi și dealuri,
Munți pe munți se'ngrămădesc
Și cu nourii șoptesc
Și cu cerul se'nfrățesc.
In desis de codru verde
Unde vântul urma-și pierde,
In poieni de codru des
Unde căprioare ies,
În tăcere de izvoare
Unde cântă rugătoare
Murmure șopotitoare,
Rătăcește mândră fată,
Păstoriță căutată,
Păstorița cu oi multe,
Limba 'n gură să-i asculte,
Cu oi multe, oi cornute,
Buzele să i-i sărute.
Vine fata pe-o cărare
Și 'n cosiță lungă are
Spice de-aur, spice coapte,
Ce lucesc și'n miez de noapte
Pe sub gene ochii mării,
Tainic leagăn al visării,
Doi bujori în fața albă,

Și sub buze mândră salbă
De mărgele de zăpadă
Ce mereu stau să se vadă ;
In obraji bortite-afunde.
Unde zimbetul s'ascunde
Gura ei izvor de mir,
Un boboc de trandafir,
Trupu-i mândră primăvară,
Floritică de la țară,
Mijlocul rotund, subțire,
Ce așteaptă braț de mire,
Și în sin potire pline
Pentru mirele ce vine ;
Fată naltă și aleasă,
Numai bună de mireasă,
Fată mândră, zimbitoare,
Par'că-i ruptă ca din soare.

Vine mândrul ciobănel,
Vin și oile cu el,
Și prin codru se opresc,
La cioban duios privesc
Și din gură behăiesc.
Bate vânt de răsărit,
Și ciobanul stă uimit,
Bate'n față, bate vântul,
Flueru-și găsește cântul,

Bate vântul, bate 'n față,
Inima i-se desgheată
De a dragostei dulceață.
Lângă murmur de isvoare
Prin poteci rătăcitoare,
Ciobănașul dintr'odată
Vede visul cel de fată,
Vis de fată prea frumoasă,
Inima să i-o descoasă,
Fată mândră și aleasă,
Ca s'o iee de mireasă,
De la ea să nu mai iasă.
Prin desiș ascuns de luncă
Ciobănașul se aruncă,
Fată mândră el apucă,
De la el să nu se ducă,
Vis de fată cunoscută
El cuprinde și sărută,
De la ea nu se mai mută.
Oile ce-i vin în urmă,
Și cu-a fetei mândră turmă
Trag o horă de 'nfrățire,
Cântă codrul de iubire,
Trag o horă 'n veselie,
Nuntă mare ca să fie
Mirilor pentru vecie !

VOI, MUNȚILOR!

Voi, munților, îmi sânteți dragi
Cu-a voastre bolți de mândri fagi,
Cu-a voastre vârfuri lungi de brad
Și cu izvoarele ce cad,
Cu văile ce se ascund
In al tăcerii tainic fund!

Voi, munților, cât vă iubesc
Cu înălțimile ce cresc

Și-și pun pe cap basmă de nor
Și 'ntind în verde-un larg covor
Și-l presură cu brazi și fân
Și cu bordeie de Român!

Pe voi, munți dragi, v'am îndrăgit,
Voi gândul mi-l-ați ispitit,
Și el se leagă tot de voi,
De-al vostru soare și de ploi,
De-a voastre turme și de stâni
Și ai voștri buni ciobani Români!

A buciumpului jale 'n cânt
E rugăciune 'n templu sfânt,
Și murmur de păree vechi
E glas de îngeri la urechi,
Și-a vântului suflări cerești
Imi zic tot basme și povești.

A voastre plaiuri și poteci
Și stânci îmi sânt surori de veci,
Și bradu-mi este frate bun,
Și lui durerea mea i-o spun
Și bucuria i-o spun lui,
Și el n'o spune nimăru.

Și numai brazi cu brazi șoptesc
De vorbele ce le vorbesc,
De jalea mea și de-al meu chin,
Când văd că cerul e străin,
Că tot pământul vechi se pierde
Și nu rămâne urmă verde !

Că tot pământul se usucă
Și doinele îi sânt pe ducă !
Că buciumul stă mut în cui
Și nu mai cântă nimărui
Nici de durere, nici de haz,
Nici de-a Românilor necaz !

Și 'n loc de cântec curg pohoii
Tot lacrimi—lacrimi peste voi,
Și plaiurile le înneacă,
Pe unde lacrimi stau să treacă,
Și umbra rece le îngheață—
Și-așa se stânge-a noastră viață !...

Voi, munți, ce-mi sânteți toți prietini,
Și brazilor cu-a voastre cetini,
Nu vă uscați de jale multă !
Răbdați, că cerul vă ascultă,

Treziți din somn pe-ai voștri frați
Și cântecele dezgropați!

Și nașteți pe la munți și văi
Tot fete mândre și flecăi,
Din lacrimi faceți ploaie lină,
Ce jalea toată o alină!
Căci scris-a 'n carte cel Ceresc :
Pământul este românesc!

— S F Â R Ș I T —

CUPRINSUL :

	<u>Pag.</u>
1. O lacrimă de dor	5
2. Spre orizont	7
3. In lumea visurilor	9
4. Noaptea	11
5. Se frânge gerul	13
6. Din bolta neagră	15
7. Din negre depărtări	17
8. Se surpă cerul	19
9. Dulce nepăsare	21
10. Sânt obosit	23
11. Eu ți-am cerut ceva	25
12. Vântul vâjâie	27
13. Dorul	29
14. Singurătate	32
15. Numai tu !	35
16. Ah, atât, atât de-aproape !	39
17. Luna, luna mă omoară !	42
18. Miramare	46
19. Oglinda	51

	Pag.
20. Mesteacănul	53
21. Auzi copacii...?	55
22. Satira I	57
23. Satira II	69
24. Satira III. (București, 13 Martie 1906 stil vechi)	79
25. Potopul	88
26. Versul	109
27. Sonet	111
28. Către unele	113
29. Vântul	115
30. Epigramă	117
31. Azi	118
32. Lui Vasile Alexandri (Pe un album)	122
33. Pe un album	123
34. Pe un mormânt	124
35. Sara (Hănești)	125
36. Sus pe bolta albăstrită	128
37. Stâna	130
38. O noapte la stână	131
39. Plutașul	134
40. Scumpă Bucovină !	137
41. Rarăul	142
42. Gorunul lui Horia	148
43. Măi, ciobane!	154
44. Doină	159
45. Voi, munților!	173

VERIFICAT
 2007

VERIFICAT
 1987

 FUNDATIA
 CAROL I
 UNIVERSITATEA

BIBLIOTECA
 CENTRALA
 UNIVERSITARA
 BUCURESTI